

DRAUGAS

2ND CLASS MAIL
July 24, 1996

Vol. LXXXVI Kaina 50 ct.

THE LITHUANIAN WORLD - WIDE DAILY

TRČIADIENIS - WEDNESDAY, LIEPA - JULY 24, 1996

Nr. 143

UŽSIENIO LIETUVIŲ DIENRAŠTIS
4545 WEST 63rd STREET • CHICAGO, ILLINOIS 60629
TELEFONAS (312) 585-9500
TELEFAKSAS (312) 585-8284

V. Landsbergis: Lietuva ateityje atsisakys mirties bausmės

Vilnius, liepos 22 d. (AGEP) — Seimo opozicijos vadovas Vytautas Landsbergis neabejoja, kad Lietuva ateityje atsisakys mirties bausmės.

Pirmadienį spaudos konferencijoje, komentodamas prezidento Algirdo Brazausko ketinimus rudenį pateikti Seimui projektą, kuriuo būtų siūloma sustabdyti mirties bausmės vykdymą Lietuvoje, V. Landsbergis sakė, kad toks sprendimas yra galimas.

„Kai kurios valstybės yra pasirinkusios tokią formulę, kurią dabar kas nors patarė ir Lietuvos prezidentui“, sakė opozicijos vadovas. Jis pastebėjo, kad nors mirties bausmės vykdymui ir nepanaikina mirties bausmės pačiame Baudžiamajame kodekse bei neužkerta kelio teisams ją skirti, toks sprendimas turėtų „nebus populiarus dalyje visuomenės, nes tarp žmogžudžių yra labai „degeneravusių“.

Moratoriumą mirties bausmės vykdymui V. Landsbergis pavadino „humanišku principu“, paremtu krikščioniškos civilizacijos požiūriu į žmogaus gyvybę. Toks principas nurodo, kad yra kitų būdų apsaugoti visuomenę ir nubausti sadistus žudikus, neatimant jiems gyvybės, pažymėjo Vytautas Landsbergis.

Kartu jis pastebėjo, kad kartais net patys iki gyvos galvos nuteisti nusikaltėliai prašo mirties bausmės.

Pasaulio naujienos

(Remiantis AFP, ITAR-TAS, BNS, RIA žinių agentūrų pranešimais)

Rusijos Federacijos užsienio reikalų ministras Jevgenij Primakov po susitikimo su Danijos užsienio reikalų ministru Niels Helveg Petersen pareiškė, kad NATO plėtimo klausimu Kopenhaga ir Maskva nesutaria. Kalbėdamas apie Baltijos valstybes, Niels Helveg Petersen sakė, kad joms turi būti suteiktos tokios pačios galimybės dalyvauti kuriant Europos saugumą, kaip ir visoms kitoms.

NATO vadovybė nusprendė nedelsiant pradėti branduolinio ginklo Rytų Europos šalyse, siekiančiose tapti Šiaurės Atlanto aljanso naremis. Tai liepos 18 d. pareiškė JAV ambasadorius ypatingiems pavedimams Nepriklausomų valstybių sandraugos šalyse James Colins spaudos konferencijos pasibaigus vienos dienos vizitui į Minską. Pasak jo, NATO vadovybė laiko netikslinga dislokuoti branduolines raketas Rytų Europos valstybių teritorijose. Jis pabrėžė, kad NATO plėsis, stengdamasi nepakenkti kitoms valstybėms. Aljanso plėtimo nereikia laikyti mėginimu „iš naujo padalinti Europą“, pažymėjo JAV ambasadorius.

New Yorkas. Jungtinės Valstijos svarsto galimybę panaikinti draudimą parduoti naujausias technologijas Lotynų Amerikos valstybėms ir parduoti joms naujausias karo lėktuvus, praneša dienraštis „The New York Times“. Viena iš straispinių sakoma, kad JAV gynybos sekretorius William Perry yra vienas didžiausių 1970 m. įvesto draudimo panaikinimo šalininkų. Spaudimą panaikinti draudimą daro kai kurie senatoriai ir JAV karinės pramonės atstovai.

Buenos Aires. Argentinos prezidentas Carlos Menem naujuoju šalies gynybos ministru pakyrė buvusį Buenos Aires merą Jorge Dominguez. Jo pirmtakas buvo priverstas atsisakyti, kilus skandalui dėl neteisėto ginklų tiekimo Ekvadorui ir Kroatijai.

Budapešta. Šešiolikla valstybių dalyvauja šeštadienį prasidėjusiose NATO karinių oro pajėgų pratybose, kurios vyksta netoli Vengrijos Solnok miesto. Atsinaujanti dalyvaujančių valstybių yra Šiaurės Atlanto aljanso narsė, o kitos dalyvauja NATO Partnerystės taikos la-

bui (PfP) programoje. Tai pirmasis kartas, kai NATO karinės pratybos yra vykdomos ne NATO teritorijoje.

Konstanca (Rumunija). Sekmadienį į šį didžiausią Rumunijos uostą įplaukė NATO kariniai laivai, kurie dalyvaus pagal Partnerystės taikos labui programą surengtose karinio jūrų laivyno pratybose. Kartu su NATO laivais pratybose dalyvaus ir Bulgarijos, Ukrainos bei Rumunijos karo laivynai, JAV, Italijos bei Rumunijos jūrų pestininkai. NATO pareigūnų teigimu, dabar pratybos yra daugiau praktinės, nei simbolinės. Jų tikslas — suderinti įvairių technologinių lygių laivynų veiksmus ekstremaliomis sąlygomis. NATO pareigūnai pabrėžė, jog didžiulė Rumunijos vyriausybės parama pratybų organizatoriams rodo, kaip atkakliai ši valstybė siekia narystės NATO. Šios pratybos — tai didžiausios karinio jūrų laivyno pratybos surengtos pagal Partnerystės taikos labui programą. Rusija kvietimą dalyvauti šiose pratybose atmetė.

JAV ambasadorius specialios užduoties NVS šalyse vykdyti James F. Colins liepos 18 d. Minske per spaudos konferenciją pasakė, kad Baltarusija privalo laikytis ankstesnių susitarimų ir iki metų pabaigos išsibenti iš savo teritorijos branduolinį ginklą.

Liepos 8-9 d. Estijos sostinėje lankėsi JAV prezidento žmona Hillary Rodham Clinton. Talinas buvo paskutinis jos 11 dienų vizito po Vidurio ir Rytų Europos šalis taškas. H. Clinton lankėsi Lenkijoje, Rumunijoje, Čekijoje, Slovakijoje ir Vengrijoje. Nors pirmosios JAV lėdi vizitas — ne politinė akcija, politiniai apšilgimams manoma, kad ši kelionė turėjo ir propagandinį pobūdį prieš rudenį įvyksiančius Amerikos prezidento rinkimus. Nuotr.: Talino buities muziejuje H. Clinton buvo pakviesta šokiui. „Aš daug girdėjau apie dainuojančią Baltijos šalių revoliuciją, bet niekada nemaniau, kad ir man teks joje dalyvauti“, smagiai juokdamasi pasakė Hillary Clinton. P. Maluko nuotr. „Lietuvos rytas“

Žemdirbiai nesulaukia paramos iš vyriausybės

Vilnius, liepos 19 d. (AGEP) — Lietuvos Žemės ūkio ministerija maisto pramonės perdėbimo imonėms dabar yra skolinga apie 20 mln. litų žadėtų subsidijų. Pastarosios su žemdirbiais jau neatsiskaito apie porą mėnesių.

„Mes niekuo negalime padėti, tik išlaikyti priekaištus ir guosti, kad pinigai už pieną, mėsą ir grūdus bus sumokėti“, sakė korespondentui Žemės ūkio ministerijos vyriausioji ekonomistė Genė Ališauskienė.

Pinigių subsidijomis dėl biudžeto nepriteklių neperveda Finansų ministerija. Pasak jos, anksčiau atsiskaitymai su perdėbimo imonėmis, o pastarieji — su žemdirbiais irgi vėluodavo, tačiau tokios būklės, kai pagal pateiktas pažymas pinigai nepervedami porą mėnesių, dar nebuvo. Pareigūnė tvirtino, kad susidarė užburtas ratas: anksčiau ūkininkai skambindavo ir skolų reikalaujavo iš imonių, bet dabar jų skambučiai nesiliauja ir ministerijos kabinetuose.

Už pieną ir pieno mišinius birželio mėnesį liko nesumokėta 4,7 mln. litų subsidijų, už mėsą — apie 7 mln. litų. Viso už per pastaruosius mėnesius supirktą galvijų prieauglį ir kiaules valstybės žemdirbiams skolinga beveik 14 mln. litų.

Liepos 11 d. nutarimu vyriausybė subsidijas už superkamą pieną vasaros laikotarpiu

padidino. Dabar už 1 litrą pieno, supirktą nuo liepos 1 d. iki rugpjūčio 30 d., bus mokama 8 centai subsidijų (buvo 5 centai). Už 1 litrą pieno, superkamą nuo spalio 1 d. iki balandžio 30 d., nustatyta 2 centų subsidija (buvo 3 centai).

Spaudos konferencijoje liepos 18 d. Žemės ūkio ministras Vytautas Einoris teigė, kad jis neieš skriausti žemdirbių ir tikino, kad subsidijos jiems bus išmokėtos „bet kokių atveju“.

Lietuvoje privatizuota 1 mln. hektarų žemės

Vilnius, liepos 17 d. (Elta) — Lietuvos Žemėtvarkos bei geodezijos tarnybų žiniomis, iki šių metų vidurio privatizuota 1,006,000 hektarų Lietuvos Respublikos teritorijos. Vidutiniškai per mėnesį Žemės registre įregistruojama apie 10,000 naujų žemės savininkų. Iš viso šiuo metu Žemės registre yra teisiškai įregistruota per 500,000 žemės sklypų.

Artimiausiais mėnesiais laukiamas žymus nuosavybės įforminimo darbų paspartinimas, kadangi pagal Europos Bendrijos PHARE programą kiekvienas rajonas ir miestas aprūpintas nauja kompiuterine technika, gautas didelis kiekis labai našių prietaisų žemės sklypų geodeziniam matavimams.

N. Prielaida atleistas iš ambasadoriaus pareigų

Vilnius, liepos 22 d. (Elta) — Nuo sekmadienio ambasadorius Narcizas Prielaida nebeatstovauja Lietuvai Ženevoje. Kaip jau skelbta, Lietuvos prezidento dekretu jis atleidžiamas iš Lietuvos Nuolatinės misijos Jungtinių Tautų Ženevos skyriaus vadovo pareigų, o užsienio reikalų ministro įsakymu jis netenka garbės generalinio konsulo Ženevoje posto.

Užsienio reikalų ministras Povilas Gylys kitu savo įsakymu įpareigojo Audrių Naviką laikinai eiti Nuolatinės misijos vadovo pareigas. A. Navikas anksčiau buvo Lietuvos užsienio reikalų ministerijos Ekonomikos departamento direktorius, o šį pavasarį jis atvyko dirbti patarėju į misiją Ženevoje.

Užsienio reikalų ministerijos sekretorius, Konsulinio departamento direktorius Rimantas Šidlauskas savo įsakymu paskyrė Romą Švedą laikinai eiti Lietuvos konsulo Ženevoje pareigas. R. Švedas iki praėjusių metų gegužės mėnesio vadovavo Užsienio reikalų ministerijos Ekonomikos departamento Užsienio prekybos politikos skyriui. Po to jis buvo paskirtas patarėju Nuolatinėje misijoje prie Jungtinių Tautų skyriaus Ženevoje.

Ambasadorius Narcizas Prielaida teigia, kad Šveicarijos vyriausybė nėra informuota apie pasikeitimus Lietuvos diplomatinėje korpuse Ženevoje. „Aš esu vienintelis, kurį šveicarai pripažįta Lietuvos konsulu“, teigė jis telefonu Eltos korespondentui. Tuo tarpu R. Šidlauskas Eltai atsisakė komentuoti tokį N. Prielaidos pareikšimą.

Liepos pradžioje lankydamsis Lietuvoje N. Prielaida sakė žurnalistams, kad susitikime su

Baltijos valstybėse

(Remiantis AFP, ITAR-TAS, BNS, RIA žinių agentūrų pranešimais)

Didžiosios Britanijos užsienio reikalų ministro pavaduotojas Nikol Bonsor liepos 18 d. Taline susitikęs su Estijos ministru pirmininku Tiit Vahi pareiškė maną, kad Estija turi gerų galimybių ateityje tapti Europos Sąjungos nare. N. Bonsor taip pat pabrėžė, kad „NATO durs turi būti atviros visiems pageidaujantiems“. T. Vahi manymu, pirmiausia priėjus į NATO tik tai kurias Vidurio Europos šalis be Baltijos valstybių, Europoje gali sudaryti „pilkosios saugumo zonos“. „Rusija tai gali panaudoti savo interesams“, pažymėjo Estijos ministras pirmininkas.

Latvijoje klausimą ar panaikinti mirties bausmę turi spręsti visuomenė, liepos 19 d. interviu BNS korespondentui pasakė prezidentas Guntis Ulmanis. Tai ne vien administracinis aktas, tam būtina visuomenės nuomonė, pabrėžė prezidentas.

Vilnius. Švedijos valstybinė bendrovė „Telia AB“ ir „Lietuvos Telekomas“ turėjo pasirašyti susitarimą, pagal kurį švedai finansuos stiklo pluošto optinio kabelio nutiesimą tarp Gotlando ir Klaipėdos. Projekto, kuris sukurtų alternatyvų, Europos telekomunikacijų kelia, vertė — 8-10 mln. dolerių.

Minskas. Praėjusią savaitę Minske mirė Ivanas Kučerovas — vienas iš valstybinio perversmo bei sovietų agresijos 1991 m. sausio 13-ąją ideologų. Jis buvo suimtas ir laukė teismo Lukiškėse iki praėjusių metų pabaigos. Baltarusijos prezidentui Aleksandrui Lukašenko tarpininkaujant, dėl sveikatos būklės I. Kučerovas buvo paleistas iš kalėjimo ir išvyko į Baltarusiją. I. Kučerovo laidotuvis įvyko savaitgalį, dalyvaudant negausiai gimnastiškai ir Baltarusijos komunistų partijos atstovams. Lietuvoje teismo laukia dar du I. Kučerovo bendražygiai — buvusiosios promaskvietiškosios kompartijos vadovai Mykolas Burokevičius ir Juozas Jeromalavičius.

prezidentu Algirdu Brazausku buvo aptarta galimybė dirbti jam diplomatinį darbą toliau, tačiau tuomet nebuvo kalbėta apie kokį nors konkretų postą. Gegužės pabaigoje prezidento pasirašytas dekretas dėl ambasadoriaus N. Prielaidos atšaukimo iš Lietuvos Nuolatinės misijos JT Ženevos skyriaus vadovo pareigų tą pačią dieną buvo sustabdytas, tačiau vėliau paskelbta, kad jis galioja. N. Prielaida su dekretu nebuvo supažindintas daugiau kaip mėnesį.

BALBAT kariai išvyko mokytis į Daniją

Vilnius, liepos 19 d. (Elta) — Liepos 20 d. rytą apie 80 Lietuvos pėstininkų kuopos karių Ruklos mokymo centre buvo iškilmingai išlydėti į Danijos Viborgo miesto poligoną, kur tobulins savo žinias, kurios pravers drauge su Danijos karių batalionu dalyvaudant taikos įgyvendinimo misijoje buvusioje Jugoslavijoje.

Likusioji kuopos dalis — maždaug tiek pat karių — i šiuos mokymus išvyks rugpjūčio 3 d. Lietuvos pėstininkų kuopa

Rukloje buvo rengiama nuo praėjusio rudens.

Danijoje vyksiančiuose mokymuose maždaug 150 BALBAT Lietuvos kuopos karių dalyvaus iki pat NATO vadovaujamos misijos buvusioje Jugoslavijoje pradžios — spalio mėnesio. Kitų dviejų batalionų kuriančių valstybių — Estijos ir Latvijos — kariai šį rudenį į misiją išvyks taip pat drauge su Šiaurės Europos šalių taikdariais.

Baigę šią pusę metų misiją, visų trijų Baltijos šalių taikos

Lietuviai olimpiadoje

Lietuvos krepšinio rinktinės žaidėjas Artūras Karnišovas (kairėje) ir komandos asistentas treneris Donn Nelson spaudos konferencijoje po Lietuvos ir Kroatijos draugiškų rungtynių liepos 7 d. Rosemont Horizon.

Ed. Sulaicio nuotr.

Lietuvos prezidento viešnagė Waycross mieste

Vašingtonas, liepos 22 d. (LR ambasados spaudos sk.) — Liepos 21 d. Algirdas Brazauskas lankėsi Waycross mieste, kur šiuo metu treniruojasi Lietuvos olimpinė lengvosios atletikos rinktinė. Waycross aerouoste Lietuvos prezidentas buvo sutiktas nepaprastai iškilmingai, jį sveikino didelė minia žmonių, orkestras grojo Lietuvos himną.

Waycross miesto visuomenė surengė didelį priėmimą Lietuvos prezidento ir olimpiečių garbei. A. Brazauskas padėjo miesto valdžiai bei visuomenei už Lietuvos olimpinės lengvosios atletikos rinktinės išlaikymą, už puikias sąlygas, sudarytas Lietuvos olimpiečiams ruošiantis startams Atlantoje. Po to Algirdas Brazauskas apsilankė Waycross medžio apdirbimo bei gatavų namų gamyklose, kurios yra vienos iš stambiausių tokio pobūdžio įmonių JAV. Jis domėjosi maisto produktų įpakavimu, JAV imonių bendradarbiavimo šioje srityje su Lietuva galimybėmis. Sutarta, jog Waycross imonių ekspertai artimiausiu laiku atvyks į Lietuvą bendradarbiavimo galimybes konkretizuoti.

Algirdui Brazauskui ir Lietuvos delegacijai išvykstant iš Waycross, nepaisant liūties, i aerouostą svečių iš Lietuvos palydėti vėl susirinko minia žmonių. Pasak ambasadoriaus dr. Alfonso Eidinto, Lietuvos prezidentą ir visus Lietuvos delegacijos narius nepaprastai sujudino šilts priėmimas Waycross. Išvykdamas A. Brazauskas pakvietė šio miesto visuomenės atstovus apsilankyti Lietuvoje.

Atvykęs į Atlantą, prezidentas stebėjo olimpinį bokso turnyrą bei Lietuvos olimpinės vilties boksininko V. Karpačiausko pasirodymą. Iš bokso varžybų A. Brazauskas nuvyko stebėti olimpinio krepšinio turnyro. Sužinojęs, jog varžybas stebi Lietuvos prezidentas, prie jo netikėtai priėjo garsusis „svajonių“ komandos vidurio puolėjas Shaquille O'Neal. Apstulbusios apsaugos akivaizdoje tarp

palaikymo bataliono kariai i misiją vyks savarankiškai — be Šiaurės valstviu dalinių

A. Brazausko ir žymaus amerikiečių krepšinio žaidėjo J. J. Redd (LR ambasados spaudos sk.) — Liepos 21 d. Algirdas Brazauskas lankėsi Waycross mieste, kur šiuo metu treniruojasi Lietuvos olimpinė lengvosios atletikos rinktinė. Waycross aerouoste Lietuvos prezidentas buvo sutiktas nepaprastai iškilmingai, jį sveikino didelė minia žmonių, orkestras grojo Lietuvos himną.

* Lietuvos krepšinio rinktinė pirmadienį rezultatu 61-65 pralaimėjo Argentinos komandai. Lietuvos krepšininkų varžovai, pasirinkę ramia, išlaikytą žaidimo taktiką (panašiai, kaip ir praėjusio šeštadienio rungtynėse su JAV „svajonių“ komanda), nors ir be dviejų stiprių žaidėjų Marcelo Nicola ir Ruben Wilkowsky nežaidė antrajame ketvirtyje dėl traumų, pasiekė pergalę. Arvydas Sabonis pelnė 30 tšk., iš varžovų rezultatyviausias buvo Juan Espil — 25 taškai.

* Olimpiados moterų dviračių lenktynėse plente sekmadienį kartu su pagrindine dviratininkų grupe finišavo Jolanta Polikevičiūtė ir užėmė penktą vietą. Jos sesuo Rasa Polikevičiūtė buvo dviklikta. Dar viena Lietuvos dviratininkė — Diana Žilūtė — buvo tarp 15 sportininkų, nebaigusių distancijos.

* Lietuvos krepšinio rinktinės puolėjas Artūras Karnišovas rungtynėse su Kroatija gavo kojos traumą, tačiau ji nėra tokia rimta, kaip iš pradžių buvo nuogastauta. A. Karnišovui gydytojai nustatė sausgyslių patempimą. Sekmadienį krepšininkas vaikščiojo beveik nešlubodamas, nors koja buvo dar patinusi. Lietuvos misijos Atlantoje vadovas Stasys Šaparnis sakė, kad Karnišovas dabar jaučiasi normaliai, nors ir pradžiū buvo išsigandęs.

KALENDORIUS

Liepos 24 d.: Kristina, Kristoforas, Kunigunda, Laimis.

Liepos 25 d.: Sv. Jokūbas, apaštalas; Galmine, Aušra, Kristupas.

SKAUTYBĖS kelias

Redaktorė j.v.s. Irena Regienė

LSS VADOVYBĖS RINKIMAI

LSS Vadovybės rinkimų prezidiumas liepos 16 d. išsiuntė „Biuletinį Nr. 2“. Jis buvo išsiųstas visiems/oms turintiems teisę dalyvauti rinkimuose pagal gautus sąrašus iš Brolijos, Seserijos, ASS ir Tarybos išdėdinių. Prezidiumas laikosi LSS VADOVYBĖS RINKIMŲ NUOSTATŲ priimtų LSS Tarybos 1995 m. spalio 5, 6 ir 7 dienomis.

Negavę „Biuletinį Nr. 2“ iki rugpjūčio 1 dienos kreipkitės į savo vieneto ar savo šakos išdėdintą/ę jei manote, kad yra įvykusi klaida. Dažnai užmirštame kada ir kam esame susimokėję nario mokesčių už 1994, 1995 ir 1996 metus. Tik šakų išdėdintai gali papildyti balsuotojų sąrašus. Registruokimės ir dalyvaukime rinkimuose visi, nedelskime!

Budėkim ir Ad Meliorem!
v.s. fil. Kęstutis Jėčius
LSS Tarybos pirmininkas

Mielie ASS Nariai ir Narės,

Šiais metais kartu su LSS rinkimais vyks ir ASS rinkimai. Tai daroma ne vien taupant gana dideles pašto išlaidas, bet, svarbiausia, tikint, kad šiuo metu žymiai gausiau dalyvausite rinkimuose su pasiūlymais, pareiškimais ir balsuodami.

LSS rinkimuose rinkime Akademinių Skautų sąjūdžio Pirmininką/ę, Pavaduotoją ir Garbės gynėją. ASS rinkimuose rinkime ASD valdybos pirmininką ir pavaduotoją, Korp! Vytis valdybos pirmininką ir pavaduotoją ir FSS valdybos pirmininką/ę ir pavaduotoją. Nedelsdami rašykite, siūlykite kandidatus ir dalyvaukite rinkimuose. Norime išgirsti iš jūsų visų.

Ad Meliorem!
s.fil. Gediminas Lešys
ASS Vadijos Pirmininkas

LSS Vadovybės Rinkimų Prezidiumas
Čikaga, 1996 m. liepos 12 d.

Mielie Broliai, Sesės,

„Biuletinis Nr. 2“? Kaip tai, dar pirmo negavau! Taip, negavau, nes pirmas biuletinis buvo siunčiamas tik Pirmijos nariams ir Rajonų vadams. Tai buvo kvieslys vadovybei pristatyti sąrašus skautų, turinčių teisę balsuoti.

Skautiškas AČIŲ Australijos Rajono vadui, vs. Narcizui Ramanauskui, už laiku pristatytus ir tikslus sąrašus. Bravo, broli Narcizai! Taip pat ačiū vs. Ramūnei Bužnui už parūpinus 1993 m. rinkimų sąrašus, kurie labai palengvino darbą.

Sąrašai nėra pilni: trūksta Hamiltono, Montrealio, Europos sesių. Atrodo, kad ir „Lituanicos“ tuntas nėra pristatę Brolijai 1994 m. registracijos. Esu tikras, kad dar bus daug papildymų ir iš kitų vietovių.

ASS Vadijos pirmininkui paprašius, kartu su šiais rinkimais bus pravedami ir ASS Korporacijų rinkimai. Kyla klausimas kas yra ASS nariai? ASS nariais bus skaitomi tik tie akademikai, kurie bus prista-

tyti ASD, Korp. Vytis! ar FSS sąrašais, kaip turintys teisę balsuoti atitinkamam sąrašui. Jokių ASD ir Korp! Vytis sąrašų nasmame gavę, o FSS sąrašus turime tik iš Worcester, Los Angeles, Čikagos ir iš keletos pavienių akademikų.

Budėkime,
vs. R. Fabijonas
Prezidiumo pirmininkas

1996 METŲ LSS VADOVYBĖS RINKIMŲ DARBOTVARKĖ

1. Rinkimų pradžia – 1996 gegužės 5 d.
2. Sąrašai prisiunčiami Rinkiminei komisijai iki – birželio 3 d.
3. Registracijos lapai išsiunčiami iki – liepos 8 d. Kartu siunčiamos: kandidatų siūlymo ir pasisakymų formos.
4. Dalyvių registracija iki – rugpjūčio 26 d.
5. Kandidatų siūlymas iki – rugsėjo 19 d.
6. Balsavimo lapai išsiunčiami iki – rugsėjo 30 d.
7. Balsavimo lapai gražinami iki – spalio 28 d.
8. Rinkimų duomenys skelbiami iki – lapkričio 25 d.
9. Tarybos, Garbės teismo ir Kontrolės komisijos pirmininkų rinkimai – nuo gruodžio 9 iki 20 d.

Ištraukos iš

LSS VADOVYBĖS RINKIMŲ NUOSTATŲ

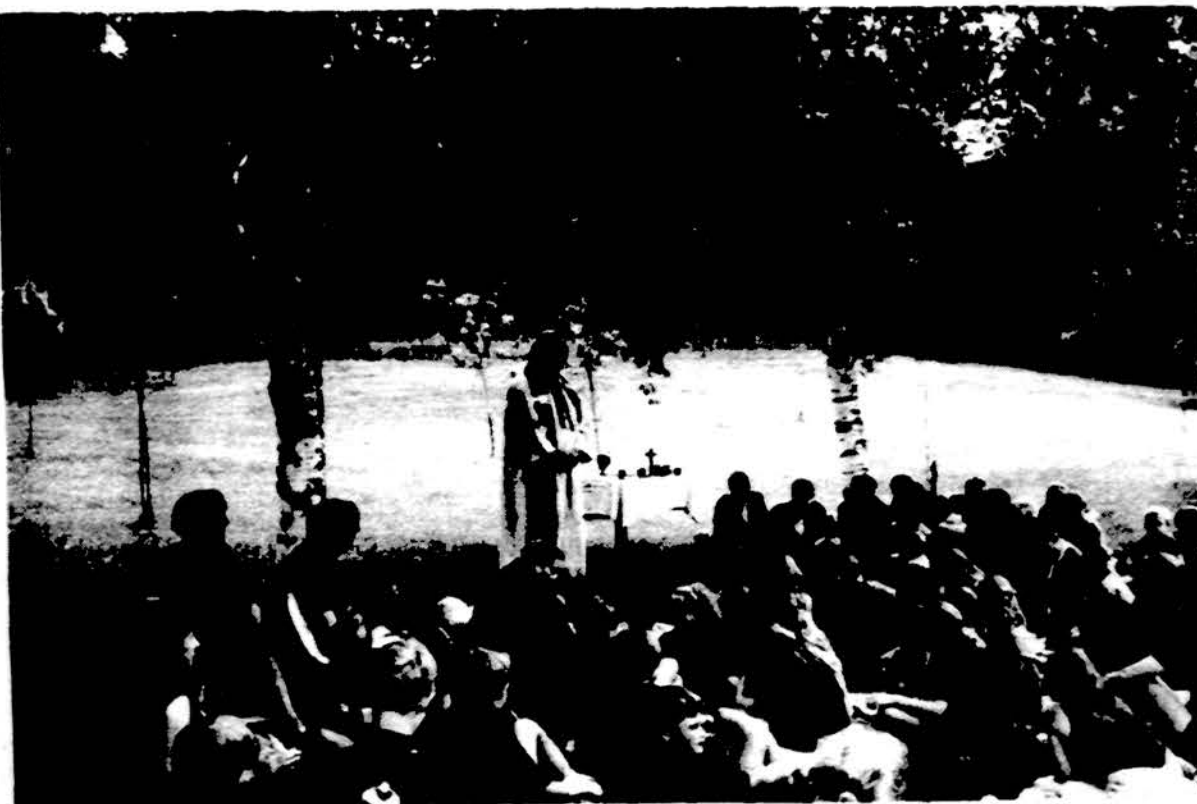
I. LSS VADOVYBĖS RINKIMAI

1. LSS Statuto 67-69 straipsniais nustatyti LSS vadovybės rinkimai korespondenciniu būdu įvyksta trečiaisiais LSS vadovybės kadencijos metais.
2. LSS Tarybos Pirmija: a) kviečia vadovybės rinkimų prezidiumo pirmininką; b) tvirtina LSS vadovybės rinkimų prezidiumą; c) nustato vadovybės rinkimų darbotvarkę: paskiria datas vadovybės rinkimams pradėti, dalyviams registruoti, kandidatams siūlyti, kandidatų sąrašus skelbti ir balsavimus atlikti.
3. LSS rinkimų prezidiumas kviečia šias sueigas: a) Bendrą Sąjungos sueigą; b) Skautų Brolijos; c) Skautų Seserijos; d) Akademinių Skautų Sąjūdžio ir e) Rajonų sueigas.
4. LSS vadovybės rinkimų metu: a) išklausiomi LSS vadovybės pranešimai; b) išrenkama LSS vadovybė; c) susipažinama su rinkimų dalyvių pasisakymais organizacijos klausimais; d) priimami pasiūlymai naujai LSS vadovybei.
5. LSS vadovybę renkami šie vadovai: A. LSS bendroje sueigoje renkami: a) 6 LSS Tarybos nariai ir 3 kandidatai; b) 3 LSS Garbės Teismo nariai ir 2 kandidatai; c) 3 LSS Kontrolės Komisijos nariai ir 2 kandidatai. B. Skautų Brolijos sueigoje: a) 4 LSS Tarybos nariai ir 3

- a) kandidatai;
- b) Vyriausias Skautininkas ir Vyriausio Skautininko pavduotojas;
- c) Brolijos Garbės Gynėjas.
- C. Skautų Seserijos sueigoje: a) 4 LSS Tarybos narės ir 3 kandidatės; b) Vyriausia Skautininkė ir Vyriausio Skautininkės pavduotoja;
- c) Seserijos Garbės Gynėja.
- D. Akademinių Skautų Sąjūdžio sueigoje: a) 4 LSS Tarybos nariai ir 3 kandidatai; b) Vadijos Pirmininkas ir pirmininko pavduotojas;
- c) ASS Garbės Gynėjas.
- E. Rajonų vadovų sueigoje: a) Rajono vadas.
6. LSS Vadovybės rinkimuose balsuojama tiesioginiu, lygiu ir slaptu balsavimu.

II. LSS VADOVYBĖS RINKIMŲ DALYVIAI

7. LSS Vadovybės rinkimų dalyviai gali būti įžodį davę LSS Sąjungos nariai: a) ne jaunesni kaip 18 metų amžiaus registravimosi metu ir išbuvę Sąjungos nariais bent dvejus (2) paskutinius metus prieš rinkimus; b) užsimokėję LSS nustatytus nario mokesčius už visus 3 šios kadencijos metus ar atitinkamai nuo įstojimo į LSS.
8. LSS Vadovybės rinkimų dalyviai nario mokesčių sumoka: a) atskirų šakų pareigūnai ir nariai, per savo šakos vadijos atstovus arba per apjungiančius vienetus; b) Sąjungos vadovybės nariai gali sumokėti ir per LSS Tarybos išdėdintą.
9. Nario mokesčio nemoka Ge-

Detroito skautų stovykloje, Dainavoje, stovyklautojai klausosi vs. fil. kun. Antano Saulaičio, SJ, pamokslą.

SKAUTŲ IR SKAUČIŲ STOVYKLA DAINAVOJE

Pasibaigus mokslo metams ir prasidėjus vasaros atostogoms, š.m. birželio 15-22 d., Dainavos jaunimo stovyklavietėje, Manchester, MI, vyko Detroito „Baltijos“ ir „Gabilijos“ skautų ir skaučių tuntų stovykla. Stovykloje dalyvavo daugiau negu 120 Detroito sesių, brolių, vadovų, ir t. t. Teltelių, kartu su svečiais iš Clevelando, Čikagos ir net iš North Carolinos.

Stovyklos viršininkė buvo ps. Viki Jankutė-Moss. Vadovai ir vadovės buvo: Liepsnelių ir giliukų – vyr. skautė vsl. Regina Puškorienė; paukštyčių – vyr. skautė vsl. Kristina Dėdinaitė; vyr. skautė vsl. Aida Viskantaitė; prityrusių skaučių – vyr. skautė vsl. Kristina Dėdinaitė; vyr. skautė vsl. Virga Norkevičienė; vilkiukų – ps. Antanas Paškus; skautų – ps. Paulius Jankus; prityrusių skautų – skautas vytiš Andrius Viskantas. Vakarinės programos

pravedė vyr. skautė vsl. Rūta Mikulionienė. Virtuvėje ir šiais metais puikiai šeiminkavo ir visus skaniai maitino Edmundas ir Rita Kasputiai. Būrys teltelių ir vadovų įvairiai prisidėjo prie stovyklos sėkmingumo.

Stovykloje paukštyčių įžodį davė: Liana Butkunaitė, Kristina Juškaite, Aleksas Lukaszewicz ir Kristė Neimanytė. Vilkiukų įžodį davė: Arminas Alksnins, Linas Kasputis, Marius Miliūnas. Vyresniųjų skaučių įžodį davė: Daina Anužienė, Lisa Griciūtė, Lora Maier, Alexa Rukštelytė ir Aida Viskantaitė.

Mūsų jaunų šeimų pastovyklė kasmet didėja. Šią vasarą joje stovyklavo 19 mažiukų su tėveliais ir mamytėmis. Broliai savo pionieriškus gebėjimus aktyviai įrodė pastatydami įspūdingus vartus. Savaitę įpusėjus mus aplankė

vs. fil. kun. Antanas Saulaitis, SJ. Jis aukojė šventas Mišias, kartu su mumis pasivaikščiojo gamtos takeliu, virė gėlyčių arbata, pasikalbėjo ir maloniai pabendrauvo.

Gamtininkas mus aplankė su įvairiais gyviais – vabzdžiais, gyvatėmis, peteliškėmis ir kitais Dievo tvariniais.

Nė nepajutom kaip prabėgo savaitė mums smagiai skautaujant. Išsklavome, sportavome, žaidėme, sušlapome, išsidžiovinome ir dainavome gražios ir mūsų pamėgtos Dainavos gamtoje. Išsiskirdami pasižadėjome kitą vasarą vėl suvažiuoti.

r.k.

dumo prasme klausimus nutarti pateikia LSS Tarybos Pirmija ir tie klausimai perduodami Tarybai.

24. LSS Taryba vadovybės rinkimų priimtus siūlymus svarsto pirmuosiuose LSS Tarybos posėdysuose.

VII. LSS VADOVYBĖS RINKIMŲ KANDIDATAI

25. Kandidatais į renkamuosius LSS Vadovybės narius gali būti siūdomi:

- a) šios vadovybės rinkimų dalyviai (LSS nariai),
- b) bent 21 metų amžiaus ir c) turint bent paskutininko, es laipsnį.
- d) LSS narys, e) gali kandidatuoti tik vienoje skautų organizacijoje (Lietuvos Skautų arba Lietuvių Skautų sąjungoje) ir šias pareigas: Tarybos narys, e) rajono vadas, e) Brolijos ar Seserijos Vyriausias, ia Skautininkas, e;

Akademinių Skautų sąjūdžio pirmininkas, e) ir jų pavduotojai, os (LSS Tarybos nutarimas 1993 m. šeštame korespondenciniame posėdyje).

26. Kiekvienas vadovybės rinkimų dalyvis gali siūlyti tiek kandidatų, už kiek jis turi teisę balsuoti. Kandidatus į LSS Garbės teismą ir LSS Kontrolės komisiją vadovybės rinkimų dalyvis gali siūlyti 5 iš vienos vietovės ar vieno rajono, bet balsuoti gali tik už 3

27. Siūlydamas kandidatą, vadovybės rinkimų dalyvis privalo:

- a) užtikrinti prezidiumą, kad iš kandidato tikrai gautas sutikimas;
- b) parašyti kokiom pareigoms siūlomas,
- c) nurodyti siūlomo kandidato vyresniškumą laipsnį, vardą, pavardę, amžių.

DRAUGAS

(USPS-161000)

THE LITHUANIAN WORLD WIDE DAILY

Published daily except Sundays and Mondays, legal Holidays, the Tuesdays following Monday observance of legal Holidays as well as Dec. 26th and Jan. 2nd by the Lithuanian Catholic Press Society, 4545 W. 63rd Street, Chicago, IL 60629-5589.

Second class postage paid at Chicago, IL and additional mailing offices. Subscription Rates: \$95.00. Foreign countries \$110.00. Postmaster: Send address changes to Draugas – 4545 W. 63rd St., Chicago, IL 60629.

Pašto išlaidas mažinant, pakvitatimai už gautas prenumeratas nesunčiami. Ant DRAUGO prie kiekvieno skaitytjo adreso, gavus iš jo mokesči, pažymima, iki kada yra užsimokėjus.

DRAUGO prenumerata mokama iš anksto

	metams	1/2 metų	3 mėn.
JAV	\$95.00	\$55.00	\$35.00
Kanadoje ir kitur (U.S.)	\$110.00	\$60.00	\$40.00
Tik šeštadienio laida:			
JAV	\$55.00	\$40.00	\$30.00
Kanadoje ir kitur (U.S.)	\$60.00	\$45.00	\$35.00
Užsakant i Lietuva (Air cargo)	\$100.00	\$55.00	
Tik šeštadienio laida	\$55.00		
Užsakant i užsienį oro paštu	\$500.00	\$250.00	
Tik šeštadienio laida	\$160.00	\$85.00	

Vyriausias redaktorė Danutė Bindokienė
Administratorių Ignas Budrys
Moderatorių kun. Viktoras Rimelis

- Administracija dirba kasdien nuo 8:30 iki 4:30, šeštadieniais nedirba.
- Redakcija straipsnius taiso savo nuostata. Nesunaudotų straipsnių nesaugo. Prašome siunčiant prilaikyti kopiją.
- Redakcija dirba kasdien nuo 8:30-4:00; šeštadieniais nedirba.
- Redakcija už skelbimų turinį netaiko. Skelbimų kainos priimančios, gavus prašymą ką nors skelbti.

Paukštyčių įžodis Detroito skautų stovykloje, Dainavoje.

29. Pageidaujama, kad sąrašą paskelbtas kandidatas tuoj pat atsistų vadovybės rinkimų prezidiumui savo trumpą biografiją, nurodydamas skautišką patyrimą, kvalifikuojantį pasirinktoms pareigoms. Jei tas pats asmuo siūlomas kelioms pareigoms Prezidiumas, atsiųsklaus kandidatuojančio, galutinai kandidatų sąrašą jį įrašo pagal jo paties pasirinkimą.

(Bus daugiau)

DR. A. B. GLEVECKAS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
SPECIALYBĖ – AKIŲ LIGOS
3600 W. 95 St. Tel. (708) 422-6161
Valandos pagal susitarimą

Pirmd. 3v. p.p. - 7v.v., antr. 12:30-3v. p.p. trečd. užduoty, ketv. 1-3v. p.p. penktid. 9v.v. - 12v. p.p.

6132 S. Kedzie Ave., Chicago (312) 778-0090 arba (312) 498-4441

DR. K. A. JUCAS
ODOS LIGŲ SPECIALISTAS
GYDO ODOS AUGLIUS IR ŽAIZDAS IR IŠSIPLĖTUSIAS KOUJ VENZAS
KOSMETINĖ CHIRURGIJA

DR. JOVITA KERELIS
Dantų Gydytoja
3315 W. 55th St., Chicago, IL
Tel. (312) 478-2112
9525 S. 79th Ave., Hickory Hills, IL
Tel. (708) 896-6161
Valandos pagal susitarimą

Tel. kabineto ir buto: 708-852-4189

DR. P. KISIELIUS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
1443 So. 50th Ave., Cicero
Kasdien 1 v. p.p. - 7 v.v.
Išskyrus trečd., šėd. 12 - 4 v. p.p.

EUGENE C. DECKER, D.D.S., P.C.
4647 W. 163 St., Oak Lawn, IL
Pirmas apyl. su Northwest-unto diplomu, lietuviams sutvarkys dantis už priimaną kainą. Pacientai priimami absoliučiai punktučiai. Sušildant (kalbėti angliskai) tel. 708-422-8200

SURENDER LAL, MD
Specialybė – Vidaus ligos
7722 S. Kedzie, Chicago, IL 60622
Tel. 312-434-2123
Valandos pagal susitarimą

Kab. tel. (312) 471-3366
VIDAS J. NEMICKAS, M.D.
KARDIOLOGAS – ŠIRDIES LIGOS
7722 S. Kedzie Ave., Chicago, IL 60622

Dr. ALGIRDAS KAVALIŪNAS
Specialybė: vidaus ir kraujų ligos
8540 S. Pulaski Rd.
Tel. 312-555-2882
Pirmd. 9v.v. - 7v.v., antrd., trečd. ir penkd. 9v.v. - 3v. p.p., ketv. 10v.v. - 7v.v. Šėd. ir kt. dienomis reikalingas susitarimas. Pirmas „Medicare Assignment“. Sumokama po vizito.

VIDAS T. NORKA, D.D.S.
Dantų Gydytojas
ŠIAUR. VAK. INDIANOJE
su Charles E. Bond, D.D.S.
298 S. Calumet Rd.
Chicheston, IN 46504
Kab. (219) 926-1632
Valandos pagal susitarimą

Cardiac Diagnostics, Ltd.
6132 S. Kedzie Ave.
Chicago, IL 60629
Tel. 312-436-7700

RIMGAUDAS NEMICKAS, M.D.
S. PRASAD TUMMALA, M.D.
Širdies ir Kraujagyslių Ligos
Valandos pagal susitarimą

DR. V. J. VASAITIENĖ
DANTŲ GYDYTOJA
4817 W. 83 St., Burbank, IL
Tel. 708-423-6114
Valandos susitarus

DR. L. D. PETREIKIS
DANTŲ GYDYTOJA
9065 S. Roberts Rd., Hickory Hills, IL
1 mylia į vakarus nuo Harlem Ave.
Tel. (708) 896-4665
Valandos pagal susitarimą

DR. PETRAS V. KISIELIUS
INKSTŲ, PŪSLĖS IR PROSTATOS gydymas bei chirurgija
172 Schiller St., Elmhurst, IL 60120
708-941-2800
Valandos pagal susitarimą
Vakaras ir savaitgaliais tel. 708-634-1120

EDMUNDAS VIŽNAS, M.D., S.C.
Specialybė – Vidaus ligų gydytojas
Kalbame lietuviškai
6165 S. Archer Ave. (prie Austin)
Valandos pagal susitarimą
Tel. (312) 585-7786

ARAS ŽILIOBA, M.D.
AKIŲ CHIRURGIJA
AKIŲ LIGOS
Good Samaritan Medical Center
Naperville Campus
1620 E. Ogden Ave., Suite 310
Naperville IL 60563
Tel. 708-877-0000
Valandos pagal susitarimą

KADA PARUOŠIME LIETUVIŠKĄ LIETUVOS ISTORIJĄ?

JONAS DAINAUSKAS

Dr. J. Basanavičius pirmojo „Aušros“ numerio pirmajame puslapyje rašė: „Žmonės nepažįstantieji savo istorijos, yra it vaikai“. Pasaulio tautos, kraštai savo praeitį pristato savo pasiūlymų, garbingumo, karžiškumo spalvomis. Pasaulio istorijos, literatūros didieji vardai į pasaulio kultūros lobyną atėjo iš tų tautų istorijos puslapių. Besididžiūdama savo praeitimi, prancūzų, vokiečių, lenkų, rusų, skandinavų ir kitos tautos, skelbia savo istorijos dokumentaciją, mokslinius bei beletristinius veikalus, jaunimui skirtus rašinius, skelbia vis naujus leidinius, nepaisant net daugybės jau paskelbtų, išsamiai dokumentuotų, leidinių apie tų tautų, kraštų praeitį, jų istoriją.

Tik lietuviai kažkaip kažkodėl savo praeitimi labai mažai domisi. Lietuvių beletristinėje literatūroje Lietuvos praeitis mažiausiai minima. Labiausiai pasigendama beletristinių leidinių Lietuvos istorijos klausimais jaunimui. Laikas bėga, bet lietuvių tautos, Lietuvos istorijos tematika vis lieka „Pelenė“.

Mūsų istorijos šaltiniai surašyti svetimuose, daugiausia Lietuvos kaimynų, kurie duomenis apie mus surašė savo interesų požiūriu, kada lietuvių (pvz., lenkų kar. Kazimiero Didžiojo kronikininko teigimu) buvo kronikininko tautos „mir- tinių priešai“. Daugiausia mūsų praeities žinios tose svetimuose dokumentuose pateikia mūsų praeities „kreivo veidrodis“ vaizdas. Nemažai tokių „kreivo veidrodis“ vaizdų mes gavome iš lenkų, o ypač iš jų kronikininko J. Dugosio raštų. Lietuvių teisė yra išnagrinėti tuos „kreivo veidrodis“ vaizdus su derinimu su kitais autentiškais šaltiniais, išanalizuoti taip, kad pagaliau mes turėtume lietuvišką Lietuvos istoriją. Tam tikslui pasiekti būtina atlikti daug papildomų studijų konkrečiais klausimais. Deja, iki šiol čia veik joks pažangos nėra. 1969.II.8 d. „Draugo“ Nr. 33(6) rašinyje „Lietuvos istorijos problematika“ buvo pateiktas sąrašas 50 temų, kurių nagrinėjimas būtinas tiksliausiai mūsų istorijos pažinimui ir padėtų apvalyti nuo svetimų mums primetų „duomenų“, melagingai vaizduojančių mūsų istorijos įvykius. Iki šiol gal tik 3-4 tų temų buvo nagrinėtos... lenkų istorikų.

UŽUOMINOS APIE IŠNYKUSIĄ PADERMĘ

VYTAUTAS VOLERTAS

Jonas „Alguvos baro“ neredagavo, tik jį administravo. Bet tas pats Jonas Skladaitis koplytėlę priežirėjo, valgyklą tvarkė ir net iš čempionų zirklų nesulaukė priekaištų. Vienas Jonas Skladaitis, ne trys.

Ikišmingose šventėse, į kurias kviesdavome ir vokiečius (pavyzdžiui, Vasario 16 minėjimai), rinkdavomės į arti esančią didžiulę Šv. Lauryno bažnyčią. Tada bent Mišios būdavo... Net šiuo puošniuose odoje pasokdavo.

Suėdavo masę lietuvių, tikinčių ir netikinčių, katalikų ir kitų krikščionių. Vėliaus, uniformuoti skautai, tautiniai drabužiai. Sugausdavo vargonai, prabildavo Petro Armona vadovautas choras, minia kriedavo ant kelių ir graudindavosi. Kas, Dieve, su mumis bus, kur šią savo liaudį nutrenksi, kas vyksta su mūsų artimaisiais Lietuvoje, apie kuriuos net nežinome? Gelbėk juos ir mus! Čia ir pykčiai dėl BALFo siuntų dalijimo ir spekuliacijos mintys dingdavo. O po „Maria, Deo gratias, Maria Misericordia“ giesmės, kurią širdį gniaužiančiu sopranu giedodavo solistė Prudencija Bičkienė chorui pritariant, didžiojo Lauryno bažnyčioje nelikdavo nei vieno netikintio lietuvių. Maria, Deo gratias... Prudencijos Bičkienės balsas ir šiandien skamba turbūt ne vieno kempeniečio ausyse. Kai ji koncertuose išėdavo duetas su Stase Daugėliene pritariamai šaukdavome visi, už jas guldydami savo vienintelį menką turtą, vargienes galvas, nes šios moterys

m. rugpjūčio mėn. atsiranda antspaudas su įrašu: „Jagalo Rex Polonia Lituanicaque, dux suprem. Russiae...“ (t.y. Lenkijos ir Lietuvos karalius...). Bur- gundijos riteris Ghillebert de Lannoy dienyne savo pirmo apsilankymo Lietuvoje (1413-14) metu, rašo, jog atvyko į Lietu- vos karalystę, kad pasimatytų su „Lietuvos, Žemaitijos, Rusi- jos karalium“ kunigaikščiu Vy- tautu. Vadinas, jam Lietuva – karalystė, kurios karalius Jo- gaila nebuvo Lietuvoje, o Lie- tuvos karaliaus vietoje buvo ku- nigaikštis Vytautas. Tik J. Dlu- gošo „Kronikose“ Lietuvos val- dovas buvo „degraduotas“. Len- kų istorikai dabar pripažįsta, kad J. Dugosio priskirtas Jo- gailai Didžiojo kunigaikščio titulas yra jo paties išgalvotas, keliasdešimt metų po Jogailos mirties; Jogailos niekad nebuvo vadovė. Lenkų istorikai ligu- tai nepripažįsta Lietuvos valdo- vams karaliaus titulo.

Turkų sultono Suleimano Iš- mintigojo (1520-66) laikais, Lietuvos totorių (nuo Alytaus ir Butrimonių) grupę vykusį i Meką, Vezirui paliko, totorių kalba, „raportą“ apie totorių pa- dėtį Lietuvoje ir apie „Lietuvos karalių Vytautą“. Tai vienin- telis dokumentas iš Turkijos senų archyvų, iš dalies išverstas i lenkų kalbą ir paskelbtas i „Rocznik Tatarski“ žurnale. Tą vertimą paskelbė, lenkų istori- kas Michal Dždan totorių Vytautui paskirtą karaliaus titulu, vertime, paėmė i kabu- tes. Lenkai vis teigia: jūs, lietu- viai, buvute „tik kunigaikštija, o mes, lenkai – karalystė“, nors, Jogailai ateinant i Len- kijos sostą, Lenkija tada buvo 5-6 kartus mažesnė nei to laiko Lietuvos valstybė.

3. Mindaugo krikštas 1251 m. yra Lietuvos krikštas, bet šv. Brunono gvv. aprašyme ran- dama, kad įsiai 1008 m. rudenį kažkur Pietų Lietuvoje apkriš- tų „Lietuvos karalių Notimerą ir jo dvareikius“. Dublino (Ai- rijoje), „Trinity College“ biblio- tekoje esantis rankraštis „Des- criptio orbis terrarum...“ (prie- lėdžiama, kad parašytas 1254-60 m. kažkioje misionieriaus, re- gimai čeko) rašo apie krikšti- jimą žmonių Lietuvoje. Nalšeje. Rygos arkivyskupas byloje su Kardinkiniu ordinu rašo, kad su Mindaugu, jo šeima bei dvi- riškiais tada apsikrikštijo apie 20,000 pagonių, kurių niekas nenaikino ir po Mindaugo nuži- dymo. Mindaugas karaliumi vainikavoši Naugarduko katali- kų bažnyčioje, tada ten buvu- sioje. 1357.II.16 d. raštu lenkų karalius Kazimieras Didysis kreipėsi i popiežių Inocentą VI su prašymu subordinuoti Gie- no arkivyskupijai visas Lietu- voje tada statomas katalikų

bažnyčias. Atrodo, kad popie- žius to lenkų prašymo nepaten- kino, bet tai liudija, kad katali- kybė Lietuvoje plito ir po Min- daugo.

Konstancos Bažnytiniam su- važiavime (1414-17) kryžiuočiai lenkų-lietuvių delegacijai priki- šo, kad tada Lietuvoje buvusios katalikų bažnyčios (7 bažn. ir i vienuolynas) buvo pastatytos prieš Jogailos laikus. Užtat J. Dugosio teigimas, kad iki 1387 m.) lietuviai nepažinojo Kris- taus mokslo ir jo nekentė“, yra melas. 1386 m. Krokuvoje įvyko asmeniškas Jogailos krikštas, o 1387.II.22 d. Jogaila paskelbė katalikybę esant Lietuvos val- stybės religija. Vjasas J. Dugosio pasakojimas apie 1387 M. Lie- tuvos apkrikštijimą yra jo iš- galvotas ir palmtas iš kry- žiuočių ordino pamfletu, pa- skelbto Konstancos suvažiav- imo metu. Dugosio paskelbtas tekstas tariamos popiežiaus Ur- bono VI 1387 m. bules (su padėka Jogailai už Lietuvos ap- krikštijimą) yra paties Dugosio išgalvotas. J. Dugosas rašo, kad Vilniaus katedra buvo pasta- tyta po to, kai Jogaila esą su- griovęs pagonišką šventyklą, iš- kirtęs šventą girią ir išnaikinęs ten garbinamas gyvates. Tuo tarpu Jogaila 1387.II.17 privile- gijoje (kuria tada surašė Lenki- jos kancleris bei vicekancleris ir kurios autentiškumu niekas neabejoja) rašo: „...valdovo pilies teritorijoje esančią, pastatytą, įrengtą ir (tik nežinia kurio vs- kupo) konsekrutuą katalikų bažnyčią atiduodu būsimajam vyskupui, kurį popiežius pa- skirs...“.

4. Nuo Jogailos laikų Lietu- voje vyko lenkų kultūrinė inva- zija, okupacija, kuri pasibaigė, tik nepriklausomos Lietuvos valstybei atsiradus. Juk net ca- ristinai Vilniaus universitetas buvo vien „lenkų kultūros ži- bintas“, kur lietuvių kalbai, net „svetie teisėmis“ nebuvo vietos. Juk per tuos „lenkų kultūrinės okupacijos“ šimtmečius, lietu- vių tauta nustojo bent 4,000,000 sulenkintų žmonių! Lietuviai per tai neteko viso savo istorinio elito, kilmingųjų, bajorų, kurie pasidarė „lenkais iš pasi- rinkimo“, lietuvių atžvilgiu aršesniais nei tikrieji lenkai. Iš jų tarpo buvo ir didžiausi nepriklausomos Lietuvos prie- šai. Jonušas Radvila (1612-1655), didysis Lietuvos etmonas ir Vilniaus vaivada, vis apšau- kiamas išdaviku. Mat, kai 1654 m. Maskva puolė Lietuvą ir užėmė Vilnių bei dalį Lietuvos, o iš vakarų įsiveržė švedai, Jonušas Radvila, gelbėdamas Lietuvos valstybę, Kėdainiuose sudarė sutartį su švedais, ban- dydamas švedus nukreipti prieš Maskvą. Kai lenkų kariuomenė tada prie Ujście miestelio pasi-

davė švedams be jokio mūšio, tai „viskas tvarkoje“, o Jonušo R. atveju – išdavystė, nors No- tec upės krantai prie Ujście iš lenkų pusės yra tiek statūs, kad ir su šiandienine karo technika švedams būtų sunku įveikti lenkus.

5. XVI amžius Lietuvos teises istorijoje yra aukso amžius. Visos trys Lietuvos Statuto lai- dos, Valakinė žemės reforma, Tribunolo nuostatai ir daugybė smulkesnių patvarkymų yra Lietuvos valdovo paskelbti ista- tymai. Neatsitiktinai caro Alek- siejaus 1649 m. Kodeksas iš 986 straipsnių apie 500 paimti iš Lietuvos Statuto, o Lietuvą okupavusi carų vyriausybė XIX amž. pradžioje buvo praeitį rengti net IV Lietuvos Statuto laidą, dėl jo teisiniu suformu- vimu tobulumo. Statuto tekstas parašytas Lietuvoje (formaliai iki 1698 m.) vartota kancelia- rine slavų kalba (atitinkmė bažnytinei slavų kalbai), kilusi iš Macedonijos slavų tarmės, bulgarų caro Simeono (apie 1000 m.) laikais išstobulinta ir kuri i Lietuvos valdas atėjo po Kijevo (1240 m.) sugriovimo. Ji su rusų, gudų, ukrainiečių, čekų ir kit. slavų kalbomis turi tiek pat bendra, kiek Vakaruose lotynų kalba turi bendro su rumunų, prancūzų, ispanų kal- bomis. Lietuvoje jos sakinio kon- strukcija ilgai, suartėjo su lietuvių kalbos sakinio kon- strukcija (ypač III, 1588 metų, Lietuvos Statuto kalba). O tur- nys – iš Lietuvos žemių papro- čių.

Tai tik maža dalelė didingos Lietuvos praeities, kuria galime didžiulius. Patesnis mūsų pačių susidomėjimas ta Lietuvos pra- eitimi gal padės parengti lietu- višką Lietuvos istoriją.

SKRIDO TIK 10 KELEIVIŲ

„Lietuvos avialinijų“ lėktu- vas JAK-42 neišskrido i nuolati- nį skrydį iš Vilniaus per Pa- langą i Varšuvą, nes Lenkijos kelionių agentūros nepavyko sustabdyti žmonių, norinčių išlėsti Palangoje. Šį sezoną dažniau i Palangą skraidė rusai. Tačiau lėktuvas iš Maskvos i Palangą būna užpildytas tik 30%.

Pelningiausias LAL skrydis yra iš Palangos i Frankfurtą prie Maino. Du trečdaliai Boeing-737 vietų šeštadienio skrydyje būna užimta, sekma- dienį – apie 30%. Per pusantro mėnesio iš Vilniaus i Palangą skrido tik dešimt keleivių. Galvojama apie tai, kad 1997 metų vasarą krentantis iš Vil- niaus i Stokholmą, tūptų i Pa- langoje.

(LR 06.21)

no stovyklinį gyvenimą ir traukė dėmesį raibais, savo darbo megtukais. P. Bičkienės ir St. Daugėlienės asmenybės, kooperatyvus P. Armona būdas leido jiems gražiai sutarti darbe.

Ne vien koncertų vertė sudarė choro svarbą. Ver- tinga buvo kiekviena jo repeticija. Jose laiką praleis- davo jauni žmonės, mažiau išsilavinę i universitetus baigę. Dažnai tekdavo pastebėti, kad būrelio pokalbį, kieme ar koridoriuje, kedenant niekingus niekelius, staiga pertraukdavo vienas ar keli vikuoliai:

– Turim eiti, laikas! Choro repeticija.

Stovykloje buvo ir teatro pobūdžio bandymų. Min- tin įstrigo „Atžalyno“ spektakliai, režisuoti Valavičiū- tės. Įstrigo todėl, kad ir man teko rimčiau bandyti sceninius talentus. Niekas manęs negyrė, niekas nepasakė:

– Puiku! Nežinome, kad slėpė didelius aktorius sugebėjimus.

Pažįstami po spektaklio tik numykdamo nei šiaip, nei taip, nors scenoje labai stengiausi. Lietuviškuose laikraščiuose taip pat būdavo tik parašyta, kad „psichologas vaidino V. Volertas“. Be mažausio pagyru žodelio. Tai štai koks likimas... Neįsikiš, nei toks aktorius, o gal net nei šoks, nei toks žmogus.

Kempentė laikėsi dailininkai Regina Ingelevičienė, Paškevičiai (vyras su žmona), Rutkauskas, Steponas Makarevičius. Kūrybai buvo sunkiausias metas – nei tinkamų priemonių, nei patalpų, nei paklauso. Iš kur atsirado drobė paveikslams, kai stigo apatinė kelnaičių? Ir kur dažai, kai net merginų i moterų lūpos blęškę be raudonumo? Kas domėsis paveikslu išigijimu, kai ne- turi savo kampo ir nežino, kur bus ryto. Ir kuo paveikslą pirk... Už stovyklos ribų, vokiečių visuomenėje, taip pat

Danutė Bindokienė

Modernios technikos dilema

Kai Amerikos Atstovų rūmuose ruošiamasi priimti įstatymą ar bent svarstyti jo galimumą ir jokių kitų būdų neįmanoma šio proceso sustabdyti, griebiamasi labai savotiško metodo: nesiba- giančio kalbėjimo (angliškai – filibuster). Tai nėra dažnas, bet labai efektingas, reiškinys, kai vienas kuris senatorius, atradęs progą pareikšti savo mintis, be sustojimo kalba ta pačia tema taip ilgai, kol jau nebeįėjia praversti burnos arba kitiems nusibosta ir jie nusileidžia kalbėtojo nuomonei.

Siomis dienomis „filibuster“ metodą panaudojo no Nevados senatoriai, demokratai Harry Reid ir Richard Bryan. Jų tiks- las buvo sustabdyti norimą pri- imti projektą dėl ilgalaikio ra- dioaktyvių atliekų sandėlia- vimo Nevada valstijoje, Yucca kalnyne urvuose, esančiuose maždaug 75 mylios nuo žinomo- sios azartinių lošimų sostinės – Las Vegas miesto.

Jau gan seniai iškoma vietos šioms pavojingoms medžiagoms, susikaupiančioms iš branduo- linės energijos jėgainėse pavar- totų kuro lazdelių. Iki šiol radio- aktyvias atliekas saugiai sandė- liuoti buvo kiekvienos jėgainės rūpestis, tad paprastai tokie sandėliai įruošti jėgainės ap- linkoje. Amerikos 34 valstijose šiuo metu veikia 110 branduo- linių jėgainių, kurios per metų eilę sukaupė daugiau kaip 30,000 tonų pavojingai aukštos radiacijos atliekų. Kone visose jėgainėse sandėliai jau tiek pri- pildyti, kad daugiau nebegali sutalpinti. Verkiant reikia ieškoti pastovesnės išeities šiam pavojingam modernios techni- kos produktui.

Nei vienas Amerikos gyven- tojas negali pasakyti, kad bran- duolinių jėgainių kuro atliekos yra „ne mano kiaušės, ne mano pupos“. Kone kiekvieno ameri- kiečio elektros sąskaitoje įrašytas tam tikras mokestis jėgainių už radioaktyvių medžiagų sandėliavimą. Juk tai ne mal- kos ar metalo laužas, kurį gali- ma pašalje sumesti i pamirš- ti. Šių branduolinių atliekų ap- sauga labai svarbi žmonėms, gyvenantiems netoli jėgainių, kur nelaimės atveju gali būti užnuodyta visa gyvoji ir negy- voji gamta. Jėgainių apylinkėse įtaisyti pavojaus signalai-si- renos, kurios reguliariai ban- domos ir turėtų perspėti gy- ventojus apie radiacijos pavojų, jei įvyktų katastrofa.

Bet tai tik problemos led- kalnio viršūnė. Nepaisant, kaip

svarbu, surasti saugią ir pasto- vią vietą branduolinio kuro atliekoms nėra lengva, nes nei viena Amerikos valstija nenori tokio pavojingo bagažo, be to, ne visur žemės bei uolų struktūra tam tinka. Kai buvo apsisista prie Yucca kalnyne Nevadoje, nors geologai ir ta vietoje per- daug nepasitiki (juk radioakty- vios medžiagos savo spindulia- vimo neperanda bent 10,000 metų), atrodo, kad problema bus išspręsta, juo labiau, kad retai apgyventi žemės plotai, ne- derlingos dirvos, kalnai ir dy- kumos neturi tiek daug poli- tinės įtakos, kaip daugelis kitų valstijų. Tai dėl to minėtiieji senatoriai pasiryžo pradėti „nesibaigiančios kalbos“ kam- paniją už savo valstijos gy- ventojų saugumą.

Nors „filibuster“ tam tikra prasme buvo veiksmingas, il- gainiui jį reikėjo užbaigti „del viso krašto gerovės ir vis tiek sustota prie Nevados, kaip patogiausios vietos radioakty- vių medžiagų sandėliams. Kalbama, kad galbūt tik laiki- nai, nes Atstovų rūmams svar- bus dabar, kai jau nebetoli pre- zidento rinkimai ir abi partijos stengiasi išspręsti „išsienė- jus“ bėdas, kad apramintų balsuotojus, radioaktyvių atlie- kų problema nustumi nuo savo galvos, o vėliau – tegul kiti jos pašalinimu rūpinasi.

Pagaliau liepos 16 d. pasiūly- to įstatymo šalininkai surinko pakankamai reikalingų balsų „filibuster“ nutraukti, kad būtų galima eiti prie diskusijų, ar pasiūlymas gali tapti įstatymu.

Jeigu ilgai bus nuspręsta šias pavojingas medžiagas san- dėliuoti Yucca kalnuose (Law- rence Livermore Valstybinės tyrimo laboratorijos Kaliforni- joje jau perspėjo, kad šiame ka- lnyne vis dėlto gali pasitaikyti žemės drebėjimai, kurių metu ugniakalninė lava pradėtų tekėti tiesiai per sandėlius ir galimai sukeltų radiacijos pavojų), jas i tas vietas reikia gabenti per 43 valstijas, kurios turi įstatymus, draudžiančius pavojingą tran- zitą per savo teritoriją. (Gaila, kad Lietuva negali remtis tokiu įstatymu ir drausti Rusijos pavojingą tranzitą per savo žemę i Karaliaučiaus sritį.)

Šiuo metu dar neaišku, kaip radioaktyvios atliekos pasiektų sandėlius, kaip jos pakeliami būtų apsaugotos nuo natūralių ava- rijų ar teroristų veiklos. Visa tai – dar viena, modernios techni- kos pasauliui atnešta, dilema.

ne dailė, bet duonos riekiė varstė akis, maiše galva.

– Nelemtu likimo malonūs, ramūs, inteligentiški žmonės, – užjausdavo šiuos dailininkus. O kiti net nežinojo, kad jie buvo dailininkai. Tik šiaip malonūs, išsiauklėję žmonės.

Kempentė lietuviai rodė gilų prielankumą krepši- niui. Kaip nerodys, jei „Šarūno“ vienatė nerodytų matė. Kas tik pabandė su šiais krepšininkais rungtynėmis su- sipažinti, pralaimėjo. Išdidžiai atvykdavo amerikiečių karių grupelės, išvykdavo išdidumu už rungtynes su- mokėjusios. Atvažiuodavo krepšinio vienetas iš kitos lietuvių stovyklos, išvažiuodavo maloniai makaronais pavaišintas, tačiau pergalemis neapdovanotas. Tik Šein- felto (Scheinfeld) „Kovas“ kempentiečius priversdavo susimąstyti, bet ir tasai „Šarūnui“ pralaimėdavo.

Stovykloje buvo gera sporto salė, beveik kaip Graiki- jos Atėnuose. Prisėdavo būrys krepšinio gerbėjų, neturėjusių nieko kita veikti, ir stebėdavosi Z. Puzinausku, broliais V. ir A. Morkais, broliais Adl. ir Alf. Andriuliais, Z. Varkala, vikriuojų M. Duliūnu, K. Bagdonu, St. Markevičium, Sventicku. Štai kokie krep- šinio dinosaurai buvo Kempentė. Todėl nenustaba, kad jie laimėjo visas rungtynes prieš amerikiečius, prieš latvius, kad įgijo Bavarijos meistro vardą.

Ne vien tik krepšinis buvo užgožęs Kempentė lietu- vius. Kur tada būtų dėję vidutinio ar vos vos vidutinio ūgio žmogeliai? Dūlėtų be sporto, pūtų? Niekados! 1946 metais i amerikiečių zonos lietuvių sporto šventė i Kempentė vyko 10 įvairių komandų. Tai bent sporto tauta! Lyg klasikiniai gladiatoriai. Kovoti, pralaimėti, gal net laimėti, kas tik nepasiduoti!

(Bus daugiau)

VIENAS SENIAUSIŲ KAUNE

GINTARAS DRUČKUS

Iškilmės Karo muziejaus sodelyje

Kurdamas Karo muziejų, V. Nagevičius rūpinosi ir jo aplinkos sutvarkymu. Jo iniciatyva šalia sodelio buvusi „arklių rinka“ Kauno miesto tarybos sprendimu buvo panaikinta, praplesta muziejui priklausančios sklypas.

Karo muziejaus sodelio tradicijos prasidėjo nuo 1921 m. rudens, kai tų metų spalio 16 d. 11 val. 30 min. dalyvaujant Steigiamojo Seimo pirmininkui, laikinai einančiam prezidento pareigas A. Stulginskiui, vyriausybės nariams, visuomenei ir užsienio šalių atstovams, buvo iškilmingai atidengtas pirmasis paminklas Karo muziejaus sodelyje — „Žuvusių už Lietuvos laisvę“.

Atidengė A. Stulginskis, pašventino Žemaičių seminarijos rektorius J. Mačiulis-Maironis. Paminklo autoriai: skulpt. J. Zikaras ir arch. V. Dubeneckis. Paminklas — kuklus, piramidės formos, sukurta iš lauko akmenų. Jo viršuje — kryžius. Apatinėje paminklo dalyje — J. Zikaro sukurta plokštė, vaizduojanti atsiklaupusią liudinčią lietuvių, dedančių geleis ant kapo. Virš plokštės — įrašas: „Žuvusiems už Lietuvos laisvę 1921“. Viršutinėje paminklo dalyje — skydas su jame atvaizduotu Vyčio kryžiumi. Prieš paminklą pastatytas akmeninis aukuras su įrašu: „Redde Quod Debes“ (Gražink ką privalai).

1922 m. sausį į Kauną buvo atgabenta JAV lietuvių dovaną — Laisvės varpas. Ant varpo yra reljefinis Vyčio atvaizdas ir įrašai: „Lietuvių Seimas Amerikoje Lietuvis Chicagoje 1919 m. birželio 8-11 d.“, „O, skambink per amžius vaikams Lietuvos / Kad laisvės nevertas, kas negina jos“.

1922 m. vasario 16 d. šis varpas pirmą kartą nuskambėjo Karo muziejaus bokšte. Buvo nutarta, kad Laisvės varpu bus skambinama šiomis progomis: 1. Politinės reikšmės — Nepriklausomybės paskelbimas, Vilniaus konferencijos, Steigiamasis Seimas ir pan. 2. Svarbiausi karo istorijos momentai — mūšis ties Žalgiriu, Širvintomis, Kalkūnais ir pan. 3. Kultūros kovoje — spaudos atgavimas, pirmosios mokyklos, universiteto įsteigimas ir kt. 4. Socialinės ir ekonominės svarbos — baudžiavos panaikinimas, žemės reformos paskelbimas.

1922 m. vasarį Karo muziejaus bokšte buvo pakabintas JAV lietuvių dovanotas „Rochlitz“ firmos elektrinis laikrodis, kuris mechaniniu būdu mušdavo valandas į šalia kabantį varpą.

Dar montuojant laikrodį, kilo mintis įrengti varpų muziką. Tais patiais metais muziejaus administracijos, kompozitorius J. Tallat-Kelpšas, J. Žilėvičius, V. Zadeikos, V. Kačanauskas ir kiti pastangomis buvo kreiptasi į minėtos firmos „Rochlitz“ Berlyne savininką Ochlasoną, kuriam vadovaujant, muziejaus bokšte buvo įrengtas devynių varpų muzikinis automatas. 1922 m. spalį muziejaus sodelyje pirmą kartą suskambėjo varpų muzika. Nuo to laiko kiekvieną dieną 8, 12 ir 2 val. p.p. muzikinis automatas grodavo Lietuvos himną ir giesmę „Marija, Marija“.

Ne vėliau kaip nuo 1922 m. vasaros sodelyje imta rengti simfoninės muzikos koncertus. Prie Karo muziejaus buvo įsteigtas nuolatinis mišrus choras, „kurio tikslas — dalyvauti iškilmėse“. 1928 m. buvo suburtas ir Karo muziejaus or-

kestras (kapelmeisteris — E. Gudanavičius).

Netrukus muziejaus sodelis tapo viena centrinių Kauno (ir visos Lietuvos) visuomeninio bei politinio to meto gyvenimo vietų: „Karo Muziejus dabar tapo tikra šventenybe, — rašė 1926 m. ltn. Naunčikas, — o tos šventybės siela, tai žuvusių už Lietuvos laisvę paminklas. Čia prasideda ir pasibaigia Lietuvos valstybinės šventės, iškilmės, čia atliekamos ir visos kitos tautinės apeigos; čia iškilmingai priimami ir užsienio svečiai“.

Kaip žinome, V. Nagevičiaus iniciatyva Karo muziejaus sodelyje buvo įvesta valstybinės vėliavos pakėlimo ir nuleidimo ceremonija, kurią atlikdavo karo invalidai. Jaučiantis valstybinės vėliavos nuleidimo ceremonijos Karo muziejaus sodelyje aprašymą yra pateikęs J. Basanavičius: „Prasidarius muziejaus didelės durimis, išėina iš jo gražia uniforma apsitaisę, rankoje pikes nešini, 10 karo invalidų — muziejaus garbės sargybinių. Priešaky jų eina grodamas mažas invalidų orkestras. Ta maž garbingos gvardijos saulėje, taisyklingai susirikiavusi ir išlaikydama sulig orkestru taktą, palengva, lazdelemis pasiramčiuodama, žengia prie žuvusiųjų už Lietuvos laisvę paminklo ir išsiriikiuoja šalia jo. Pasigirsta viršios komanda: „Ramiai! Valstybės vėliavą ginklu gerbk!“ Po komandos, iskančios nuleisti vėliavą, orkestras groja maršą, o nuo trijų stiebų pamažu, tolygiai, nuleidžiamos Valstybinė, Tautinė ir Vyties vėliavos, kurios rytą tokiomis pat ceremonijomis buvo pakeltos aukštyn. Po komandos: „Už žuvusiųjų Karo muziejaus laisvės vėliavą kepurės nusiimk“, invalidai, suderintais judesiais, nusiima nuo galvos šalms, orkestras groja maldą (...). Tuo metu ant paminklo sužibta mažas elektros kryželis. O ant aukuro, stovintio priešais paminklą, uždegama ugnis (...). Iškilmės baigiamos tautos himnu, po to invalidai vėl atatinamai susiriikiuoja ir eina į muziejų“.

Dar gilesnio dvasingumo iškilmės prie paminklo žuvusiems už Lietuvos laisvę įgavo tuomet, kai 1934 m. lapkričio 23 d. per Lietuvos kariuomenės šventę jo papėdėje buvo palaidoti Lietuvos Nežinomojo kareivio palaikai. Pašventinimo ir laidojimo apeigas atliko arkivyskupas J. Karevičius. Iškilmėse dalyvavo Respublikos prezidentas A. Smetona, J. Tūbelio vadovaujama vyriausybė, kariuomenės atstovai, Vytauto Didžiojo universiteto ir kitų mokyklų profesoriai bei jaunimas, daugelio organizacijų ir visuomenės atstovai, užsienio svečiai.

Kadangi pastatius naująjį muziejų pastatą, iškilmės prie paminklo žuvusiems už Lietuvos laisvę kiek pasikeitė, pateikiame dar vieno tų iškilmių liudininko — gen. S. Raštiko, II pasaulinio karo metais dirbusio varpų muzikinis automatas. 1922 m. spalį muziejaus sodelyje pirmą kartą suskambėjo varpų muzika. Nuo to laiko kiekvieną dieną 8, 12 ir 2 val. p.p. muzikinis automatas grodavo Lietuvos himną ir giesmę „Marija, Marija“.

Ne vėliau kaip nuo 1922 m. vasaros sodelyje imta rengti simfoninės muzikos koncertus. Prie Karo muziejaus buvo įsteigtas nuolatinis mišrus choras, „kurio tikslas — dalyvauti iškilmėse“. 1928 m. buvo suburtas ir Karo muziejaus or-

kestras (kapelmeisteris — E. Gudanavičius).

Lietuvos Knygnešys Vytauto Didžiojo Karo muziejaus sodelyje Kaune. Nuotr. Prano Abelkio

primindavo žuvusiųjų dėl Lietuvos laisvės karių dvasių pasikalbėjimą tarp bokšto viršūnės ir paminklo papėdės, tarp dangių ir nežinomojo kareivio poilsio vietos, tarp Dangaus ir Žemės.

Nutildavo vėjas, nustodavo plevėsavusios garbingos vėliavos, nurimdavo platus kaštainų lapai, nutildavo giesmininkai paukščiai, sustodavo žmonės, nutraukdami savo kalbas ir nukreipdami žvilgsnį į aukštai iškilusį akmeninį kelią.

Rimties ir laukimo minutėje kažkur giliau, tartum išdidži Karo muziejaus rūmų požemiuose, kur yra rami ir tyli žuvusių karių kriptų, kur viešpatuoja nuolatinė tyla, kur melsvų žiburėlių šviesoje auksu spindi tūkstančiai garbingai žuvusių didvyrių vardų ir kur to žerinio auksu blizgintose formuojasi didžiausio pasiaukojimo ir meilės žodžiai: „Žuvome, kad jūs gyventumėt“, pasigirsta iš pradžių labai duslus, o vėliau vis garsesnis ir aiškesnis karinio, nors ir liūdnio, maršo garsai.

Iškilusiam akmeniniame kelyje pasirodė juodieji karžygiai. Žengia orkestras. Jį seka negausios karių gretos.

Drabužiai juodi, papuošalai raudoni, ženklai blizga auksu. Tai žemė, kraujas ir garbė. Ginkluoti ilgomis ietimis. Ginklai papuošti Vyčio Kryžiaus vėliavėlėmis-pergalės ženklais. Didieji aukiniai Vyčio kryžiai spindi šalmuose. Kuklūs sidabriniai Vyčio Kryžiaus ordinarai puošia krūtines.

Žygioja iškilmingai, lėtai ir sunkiai, šlubuodami ir pasiramčiuodami lazdomis, vieni berankiai, kiti bekojai.

Ir kur atsirado tie simboliniai kariai? Kas jie?

Tai tie patys, kurie buvo karū, viename būry su anais, kurių vardai auksu išrašyti žuvusiųjų karių kriptose. Tai tie, kurie kartu su Nežinomuoju Kareiviu gynė Lietuvos laisvę, tai sužaloti, tačiau likę gyvi Lietuvos Laisvės kovų kariai. Tai Lietuvos laisvės kovų karo invalidai.

Kur jie dabar žygioja? Aplanke žuvusių karių kriptą, jie eina aplankyti Nežinomojo Kareivio kapo ir prie paminklo žuvusiems pagerbti visų, kurie yra žuvę dėl Lietuvos laisvės.

Susikaupusi minia stebi Lietuvos karžygius. Vyrų nusiima kepurės.

Komanda: „Žuvusiems už Lietuvos laisvę ginklu gerbk!“

Liūdni laidotuvių maršo garsai. Nusvyra vėliavos. Dedami vainikai. Aukuro dūmai kartu su tautiečių mintimis kyla į ten, į Anapus, į Dangų... O čia pagalba ir rožių kvapas.

Bet štai nuotaka keičiasi. Gerbiama Lietuva. Vėliavos pakyla. Orkestras energingai griežia Lietuvos himną: „Lietuva, Tėvyne mūsų, Tu didvyrių žemė / Iš praeities Tavo sūnūs testiprėbė semia“.

Su ašaromis akyse gieda visi: seni ir jauni; moterys ir vyrai;

darbininkas, ūkininkas ir valdininkas; jaunutis mokinytis ir senas profesorius; eilinis kareivėlis ir kariuomenės vadas; prastokas ir Respublikos prezidentas. Iš Karo Muziejaus bokšto pasigirsta Amerikos lietuvių Lietuvai padovanoto Laisvės Varpo dūžiai, dar prasmingiau papildydami Lietuvos himną, savo žodžiais: „Tas laisvės nevertas, kad negina jos“.

Mielas tautietė, ar tu galėsi kada nors užmiršti visa, ką ten matei ir išgyvenai? Ne, broli, tu niekad negalėsi.

Visi be išimties svetima tautai ir užsieniečiai taip pat jaudindavosi, matydami mūsų iškilmės ir dalyvaudami jose. Visi jie vienu balsu tvirtindavo, kad tokių gilių ir įspūdingų ceremonijų jie niekur kitur nematė, o kai kurie net atvirai jų mums pavydėjo“.

1937 m. rugsėjo 8 d. Karo Muziejuje buvo pašventinti 36 Belgijoje atliedinti varpai. Nuo to laiko varpų muzika skambėdavo kasdien — 4, 8, 12 val. ryte, 2, 8 val. vakare ir vidurnaktį.

Varpai buvo pavadinti žuvusių Lietuvos vaduotojų-gynėjų ir Lietuvos laisvės kovų vietovių vardais: Vilnius, Klaipėda, Kėdainiai, Alytus, Panevėžys, Radviliškis, Zarasai, Daugava, Seinai-Augustavas, Širvintai, Giedraičiai, Kūrėjas-Savanoris, Partizanai-Šaulys, Vilniaus Kovotojas, Klaipėdos Kovotojas, Amerikos Lietuvis Kovotojas, Gediminėnas (1 pėst. pulkas), Algirdėnas (2 pėst. pulkas), Vytautėnas (3 pėst. pulkas), Mindaugėnas (4 pėst. pulkas), Kęstutėnas (5 pėst. pulkas), Margėnas (6 pėst. pulkas), Butėgeidėnas (7 pėst. pulkas), Vaidotėnas (8 pėst. pulkas), Vytenėnas (9 pėst. pulkas), IV Divizijos karys, Karo mokyklos karys, Gudas karys, Aviatorius, 1-o artilerijos pulko karys, 2-ro artilerijos pulko karys, 3-tio artilerijos pulko karys, 4-to artilerijos pulko karys, Husaras-radvilėnas, Ulonas-birutėnas, Geležinio vilko pulko dragūnas, Technikas karys.

Laimingai susiklostius aplinkyboms, visi bokšto varpai išliko (taip pat ir Laisvės varpas), tik kuriam laikui buvo nutilusi jų muzika (atgaivinta maestro V. Kuprevičiaus pastangomis bei rūpesčiu 1956 m.).

Iškilmės prie Nežinomojo kareivio kapo paskutinį kartą įvyko 1940 m. birželio 26 d. ir buvo atgaivintos tik po pusės amžiaus.

Žmonės, daiktai ir paminklai

Muziejui įsikūrus, trūko muziejininkystę išmanančių žmonių. Muziejaus organizatorių Vladas Nagevičius-Nagius (1881.06.17 Kretingoje — 1954.09.15 Clevelande) turėjo aukštąjį karo gydytojo išsilavinimą. Muziejininkystės žinių stoka kompensavo giliu domėjimu: musis praeitimi, entuziazmu,

energija, neeiliniais organizaciniais gabumais. Nepaisant įvairiausių sunkumų, gausėjo muziejaus fondai, ekspozicija papildė naujais eksponatais, keitėsi muziejaus sodelis.

Be jau minėtų paminklo Žuvusiems už Lietuvos laisvę ir varpų muzikos, per palyginus trumpą laiką buvo pastatyta dar visa eilė paminklų.

1923 m. lapkričio 23 d. 3 val. p.p. buvo iškilmingai atidengtas paminklas J. Basanavičiui (aut. J. Zikaras). Biustas atlietas iš gilzių, surinktų Lietuvos Nepriklausomybės kovų laukuose. Postamentui panaudotas akmuo, stovėjęs Kretingos apskrityje, Vokietijos-Rusijos pasienyje, skyręs Didžiąją ir Mažąją Lietuvą. Ant biusto buvo iškalta įrašas: „Jonas Basanavičius“, o postamente — „Lietuvos atgimimo tėvui, dėkinga kariuomenė savo penkerių metų sukaustuvių dienoje 1923.XI.23 šį pagarbos ženklą pastatė iš tutelių nuo šovinių paleistų į Lietuvos priešus ir akmens, kurs skyrė Didžiąją ir Mažąją Lietuvą“.

1927 m. gegužės 15 d. iškilmingai atidengti dar du paminklai — V. Kudirkai ir S. Daukantui. Paminklų autorius — Juozas Zikaras. Postamentus suprojektavo arch. Vladimiras Dubeneckis. Dalyvaujant valdžios atstovams, kan. J. Tumas-Vaižgantas atliko pašventinimo ceremoniją. Ant V. Kudirkos biusto buvo iškalta įrašas: „Vincas Kudirka“, o postamente — „1858-1899 Lietuva, Tėvyne mūsų“. Ant S. Daukanto biusto įrašas: „Simanas Daukantas“. Paminklo postamente buvo iškalta įrašas: „Rasčiau lietuvių kalbą...“ Taip pat buvo atgabentas ir pastatytas šalia antkapinis S. Daukanto akmuo su įrašu: „D.D.G. Cze gyl Kunas Symona Kaukatas rasztinika wargą pieles gimuse metusi 1793 miruse 1864 m. sijke 6 die noj“.

1928 m. gegužės 14 d. iškilmingai atidengtas dar vienas J. Zikaro sukurta paminklas Laisvės paminklas. Postamentą suprojektavo V. Dubeneckis, pastatymo darbams vadovavo F. Vizbaras. Ant postamento-kurtos plokštės su įrašais: „Karžygiams“, „Širvintos, Giedraičiai 1920“, Klaipėda 1923“, „Panevėžys, Daugava, Radviliškis 1919“.

1930 m. spalio 9 d., minint dešimtąsias Vilniaus netekties metines, buvo pastatytas akmeninis, obelisko formos Vilniaus gedulo paminklas. Jame buvo iškalta įrašas: „1930 V.D.M. Atminti, lietuvi, kad klaidingas lenkas, pasirašęs Suvalkų sutartį 1920 m. spalio mėn. 7 d., jau po dviejų dienų tą sutartį sulaužė ir pagrobė tavo sostinę Vilnių“. Po tekstu buvo įmontuotas P. Rimšos bareljefas „Unija“.

1938 m. rugsėjo 7 d. buvo atidengti paminklai karininkui Antanui Juozapavičiui ir kareiviui Povilui Lukšui (skulpt. B. Pundzius) — pirmosios Lietuvos Nepriklausomybės kovų aukoms. Iškilmėse be valdžios, kariuomenės bei visuomenės atstovų, dalyvavo A. Juozapavičiaus sesuo, P. Lukšio sesuo Ona ir brolis Pranas, savanorių bendražygiai.

Tų pačių 1938 m. lapkričio 23 d. buvo atidengti paminklai pirmajam Lietuvos kariuomenės vadui gen. Silvestriui Žukauskui ir Lietuvos Šaulių sąjungos įkūrėjui Vladiui Putviui-Putvinskiui. Tai pačiai daliai buvo atliedinta iš bronzos kario skulptūra (aut. J. Mikenas) ir pastatyta Karo muziejaus bokšto nišoje.

1938 m. pradžioje grafas J. Tiškevičius padovanojo Karo muziejui dvi liūtų skulptūras, iki tol stovėjusias jo Astravo dvare (Biržų apskrityje). Liūtų skulptūros papuošė įėjimą į muziejų.

1938 m. pradžioje grafas J. Tiškevičius padovanojo Karo muziejui dvi liūtų skulptūras, iki tol stovėjusias jo Astravo dvare (Biržų apskrityje). Liūtų skulptūros papuošė įėjimą į muziejų.

1938 m. pradžioje grafas J. Tiškevičius padovanojo Karo muziejui dvi liūtų skulptūras, iki tol stovėjusias jo Astravo dvare (Biržų apskrityje). Liūtų skulptūros papuošė įėjimą į muziejų.

(Nukelta į 5 psl.)

CLASSIFIED GUIDE

REAL ESTATE

REALMART II, Inc.
6602 S. Pulaski Rd.
Chicago, IL 60629

BALYS BUDRAITIS

Broker Associate
Patamauja įvairių nuosavybių
pirkime bei pardavime, mieste ir
priemiestuose. Suinteresuoti
skambinkite

BUDRAIČIUI

Bus. 312-585-6100 Pager 312-308-0307
Fax. 312-585-3997

MISCELLANEOUS

ELEKTROS

VEDIMAI — PATAISYMAI
Turiu Chicago miesto leidimą. Dirbu užmiesty. Dirbu greitai, garantuoti ir sąžiningai.

312-779-3313

KLAUDIJUS PUMPUTIS

AUTOMOBILIO, NAMŲ, SVENKATOS,
IR GYVYBĖS DRAUDIMAS.
Agentas Frank Zapolis ir Off. Mgr.
Aukšė S. Kane kalba lietuviškai.

FRANK ZAPOLIS

3206% West 98th Street
Tel. (708) 424-9884
(312) 581-8884

J & S CONSTRUCTION

„Shingle“ stogai ir visų rūšių
apkalimai (siding): medžio,
aluminiumas ir kt. Turiu darbo
draudimą. R. Jankauskas,
tel. 708-989-2658.

MOVING

Ilgametis profesionalus kraustymas
prieinamomis kainomis.
Draudimas garantuotas.
GEDIMINAS
312-925-4331

MOVING-KRAUSTYMAS

Profesionalus patarimas
prieinamomis kainomis jums patogiu
laiku. Draudimas garantuotas.
Skambinkite:
708-424-7183
312-539-3547

MOLD MAKER

Leading manufacturer of precision injection molds is seeking the following qualified, experienced individual:

- Mold makers
- Jr. Mold makers
- EDM operators
- Mold designers (autocad exp. a plus-Sketch Only)
- Precision grinder hands (Surface & Dedrud)

Our toolrooms are bright, clean, smoke-free, well ventilated and A/C with modern, up to date equipment. We offer competitive wages, excellent benefit pkg. (10 paid holidays, vacation, profit sharing, 401k plan, sec. 125 med. & disp. care ex. plan, health ins., etc.) and overtime (currently at 55 hrs. plus per week). Individuals are being sought for both of our mfg. facilities, COMMAND OF THE ENGLISH LANGUAGE A MUST. Please contact:

NORTHWESTERN TOOL & DIE

3448 West Howard Street

Chicago 947-677-9290

Or

FOX VALLEY DIVISION

378 Roman Drive

Elgin 947-697-3838

E.O.E. PRINCIPALS ONLY

PADĖKA DRAUGAMS

Dukrų, Rimos ir Viktorijos, suruoštame mano 85 metų amžiaus paminėjime dalyvavusiems draugams už sveikinimus, dovanas ir gražius linkėjimus tariau draugišką didelį ačiū!

Širdinga padėka Vaclovui Mažeikai už vadovavimą šiai šventei, nuodėdus ačiū ponaii Reginai Kučienai, Švėtimo Tarybos pirmininkei, už gražų adresą ir dovaną — drožinį. Ačiū kalbėtojams, apžvelgusiems mano gyvenimo kelią.

Nors ir buvome praę neįsistėjusioje dovanoms, dosnieji draugai sudėję bendrą didelę dovaną, \$680, kurią paskyrė Lietuvos Fondui, remiančiam lietuvišką veiklą bei šalpą čia ir Lietuvoje. Štai tie draugai: Baras Stasys ir Elena; Domanskis Van ir Alina; Ignatonis Lilija; Jokubauskas Stasys; Jurcienė Dagmara; Kasakaitienė Birutė; Kasniūnas Vytautas ir Eva; Kašubė Jonas ir Lillien ir motina Ona Kašubienė; Mažeika Vaclovas ir Vanda; Modestienė Genovaitė; Mironaitė Ona; Rūbys Adolfas ir Alė; Šimkienė Valerija; Valiukėnas Mečys ir Eleonora; Žukauskienė Gražina; Žymys Juozas ir Leokadija. Ačiū Petrii ir Danguolei Griganičiūnėms už gražią ir praktišką dovaną.

Didžiai dėkingas visiems

Antanas Kašuba

A.A. HENRIKAS RUDZINSKAS

Vyriausias amžiumi Kauno
skulptorius

Henrikas Rudzinskas.

Jis gimė 1909 m. 01.19 d., mirė, – 1996 m. 06.13 d., šv. Kryžiaus ligoninėje Kaune. Ankstyvoje jaunystėje gyveno tėviškėje, Lauckaimio kaime, prie Seimėnos upės, arti Kudirkos Naumiesčio. Čia jis pradėjo dirbti ūkio darbus, mėgo vandens sportą ir žuvinimą. Būdamas dar kaime, jau pradėjo domėtis skulptūra, iš molio lipdė įvairius objektus ir pagaliau žmonių galvų biustus. Tada jam pavyko sukurti jo dėdės Prano galvos biustą, o tas menišką atlikimą įrodė jo gabumus ir talentą.

Lankė „Žiburio“, vėliau – dr. Basanavičiaus gimnaziją, kurią baigė 1929 m. Atliko karinę privalę karo mokyklą, įgydamas jaunesniojo leitenanto laipsnį. Metais po to įstojo į

Vytauto Didžiojo universiteto Technikos fakultetą, kartu pradėjo studijas Kauno meno mokyklos skulptūros skyriuje. Baigęs studijas pasiūlymą pedagogo darbui. Gavo paskyrimą į Joniškio gimnaziją eiti meno mokytojo pareigas. Vėliau jis buvo perkeltas į Telšius, į Dailių amatų mokyklą. Gabus ir darbštus dailininkas ten įkūrė keramikos skyrių, kuriam vadovavo ir dėstė dailės dalykus. 1946 m. skulptorius buvo pakviestas į Kauno taikomosios ir dekoratyvinės dailės institutą vadovauti Dailės istorijos katedrai. 1951 m. gavo paskyrimą į Vilniaus Dailės institutą, kur vėliau mokytojo vidurinėje dailės mokykloje, iki išėjimo į pensiją.

Nuo 1935 metų pradėjo dalyvauti meno parodose. Jo meno darbus įsigijo meno gerbėjai ir Vilniaus, Kauno bei Telšių meno muziejai. Mėgo savo mokytojo skulptoriaus J. Zikaro kūrybą. Paveldėjo jo techniką. Kurdamas portretus, jis akcentavo ne tik išorinę išvaizdą, bet dėjo pastangas išreikšti dvasinius nusiteikimus. Pažymėtini jo sukurti portretai: vysk. A. Baranausko, Butkų Juzės, dail. A. Kučob autorius pirmosios žmonos Jonės. Įdomi portretų serija – „Mano mokiniai“.

Ypač Jonės įspūdingas kūrinys „Sielininkai“, kuris sukur-

tas bronzos ir pastatytas Lvovo miesto parke.

Buvo veiklus visuomenininkas. 1939 m. suorganizavęs dailininkų grupuotę – „Forma“, kuriai priklausė dailininkai – V. Petravičius, A. Kučas, Ratas Rataitis ir kiti. Prasidėjęs karas nutraukė tos grupuotės veiklą.

Kaip buvo minėta, gimnazijoje priklausė skautams. Vėliau jis buvo „Skautų aidas“ redakcijos narys, vedamas „Suk galvą“ skyreli, kur pats sugebėjo parašyti daug galvosūkių. 1932 m., įkūrus Dailininkų sąjungos skyrių Kaune, dail. Rudzinskas buvo aktyvus tos draugijos narys. Jis 12 metų vadovavo

skulptūros skyriui. Be to, buvo Dailės kombinato meno narys.

Sovietų okupacijoje jis buvo žinomas kaip tautos visuomenės veikėjas, bet buvo toleruojamas kaip lojalus dailininkas, todėl nebuvo išvežtas į Gulago salynus. Tačiau jis perspėjo giminės Amerikoje, kad nesiųstų siuntinių, nes jam grėsė ištėmimo pavojus.

Jam mirus, liūdi jo žmona Mirga, giminės, kolegos dailininkai ir jo buvusieji mokiniai. Velionio darbštumas, pasiūlymas dailės menui buvo didingas. Tėbūnie jis pavyzdžiu mūsų ateinančioms kartoms.

Dr. V. Tauras

PAVYZDINGA ŽMONA, MOTINA, MOČIUTĖ

Gyvenimo kelias įvairūs: vienas eina kalnais, kitas – kloniais, – pasakęs H. Ibsen. Sofija Petrikaitė-Gliozėrienė užbaigė savo dažnai akmenuotą gyvenimo kelią š.m. gegužės 16 d. amžiams ramiai užmigdama. Mudvi priklausė Vytauto Didžiojo universiteto studentų Korpi „Filiae Samogitiae“ organizacijai, bet... susipažino tiktai Čikagoje. Gliozėrienė Čikagoje apsigyveno Bridgeporte, šalia mūsų elektronikos prekybos „Daina“. Tučiuojau Sofiją patraukė savo žemaitišku teisingumu, draugiškumu, šeimos darna.

Zoselė, kaip ją vadindavo draugai, išvydo pasaulį 1918 m. gegužės 15 d. Palangoje. Ten ir pradžiū mokyklon lakstė. Vėliau lankė Šv. Kazimiero sėslų gimnaziją Kaune, „Saulės“ rūmuose. Draugavo bendrabutyje su Aldona Stulginskite, dabar dr. Juozėvičienė, Lietuvos antrojo prezidento dukra. Klasėje artima draugė buvo Irena Mačiūtė (Linartienė).

1939 m. įstojo į Vytauto Didžiojo universiteto Filologijos fakultetą, pasirinkdama humanitarinius mokslus. 1943 m. iškėtojo už Kazio Gliozerio, kuriam paskyrė visą savo gyvenimą. Metais vėliau Aukščiausios apdovanojimo juos dukrelė Jolanda, o už dar poros metų mirė ir atėmė sūnelį, kuris mirė, tik gimęs.

Su bėgančiais nuo raudonojo siaubo atsidūrė Bamberge, Vokietijoje. Vyskupo dvare dirbo šeiminkės padėjėja. Paskui gyveno Schweinfurte, o i „naująją žemę“ atvyko 1949 m. Philadelphia, Pa. Po poros metų atsikėlė Čikagon. Pradėjo dirbti Campbell Soup fabrike. Vėliau – lietuviškame Midland banke.

Yra žmonių, atiduodančių visą savo gyvenimą veiklai, visuomenei. Sofija pasirinko pasiūlyti savo šeimai. Jai Kazelis buvo Alfa ir Omega. O jam, anot posakio, nebuvo didesnės palaimos, kaip gera žmona. Jis kentėjo nuo baisių dviejų artritų, žmogų luošiančių. O ji kentėjo dvigubai, kantriai ir pareigingai jį slaugydama. Kai vyras prieš penkiolika metų užbaigė

savo skausmus, draugai manė, kad jo Zoselė kris su juo kartu – vaikščiojo, lyg mirties šešėlis.

Tačiau Sofija atsigavo ir atsidavė dukros ir vaikaičių labui. Persikėlusi iš Brighton Parko į Pasaulio lietuvių centrą Lemonte, buvo artiau jū. Jei sakoma, kad motinystė yra moters gyvenimo prasmė, jos uždavinys, jos džiaugsmas, jos išganymas – visa tai įsikūnijo Sofijos asmeny. Davusi dukteriai fizinį gyvenimą, taip pat teikė jai dvasinę stiprybę, moralinį atsparumą. Vokiečiai visados teigė, kad gera motina verta šimto mokytojų.

Sofija nesivertė į jokią vadovavimą, bet priklausė Lietuvių Bendruomenėi, Pabaltijo Moterų Tarybos Lietuvių Atstovybės Čikagos skyriui, Lietuvos Dukterims ir kitoms organizacijoms. O šios „neapdainuotos didvyres“ dukra, ištėkėjusi už inž. dr. Algio Mockaičio ir užauginusi trejetą vaikų, aktyvi Lietuvių Bendruomenės, skautų, abu su vyru ateitininkų ir Korpi „Neolithuania“ veikloje, o jų vaikai yra ir veiklūs ateitininkai, ir skautai.

Velionės dukraitė Audra, baigusi Illinois universitete Urbanoje tarptautinę prekybą, jau dveji metai studijuoja Vilniuje ir dirba Kazimieros Prunskienės įstaigoje.

Sofijos vaikaitis Romas studijuoja filosofiją Vilniaus universitete ir dirba vertėju Jungtinių Tautų organizacijos įstaigoje Vilniuje. S. Gliozėrienė buvo pašarvota D. Petkaus kopytyje Lemonte. Po Šv. Mišių, atnašautų kun. Algirdo Palioko, išlydėta į Šv. Kazimiero kapines ir palaidota šalia savo brangaus vyro. Laido-

PAGERBTI AVIACIJAI NUSIPELNĘ ŽMONĖS

Stepono Dariaus 100-ųjų gimimo metinių proga Lietuvos prezidentas medaliais apdovanojo aviacijai nusipelnusius Lietuvos žmones.

Antradienį prezidento pasirašytu dekretu Dariaus ir Girėno medaliai už nuopelnus Lietuvos aviacijai paskirti 16 asmenų.

Tarp apdovanotųjų – Šiaulių meras aviatorius Alfredas Lancauskas, Karinių oro pajėgų Pirmosios aviacijos bazės vadas Jonas Marcinkus bei jo pavaduotojas Stasys Murza.

Dariaus ir Girėno medaliais taip pat pagerbti, aviacijos istoriją puoselėję, Lietuvos aviacijos muziejaus direktoriaus, Lietuvos aviacijos istorijos metraščio „Plieno sparnai“ redaktoriaus Algirdas Gamziukas, vidurinių mokyklų mokytojai bei aviamodeliavimo būrelių vadovai.

Medaliai skirti ir aviacijos sportui nusipelnusiems žmonėms. Tarp jų tarptautinės klasės aviamodelizmo sporto meistrui Jonui Adamoniui, aviamodelizmo bei parašiutų sporto veteranams.

Dariaus ir Girėno medaliai bus įteikti ir aviacijos inžinieriams, lakūnams, „Lietuvos avialinijai“, „Aviakompanijos Lietuva“ bei „Vilniaus aerodromo“ darbuotojams. (AGEP, 07.09)

tuvių dalyviai buvo pakviesti pietų į „Bočių“ salę Lietuvių centre Lemonte.

Sofija giliai mąstė apie teisybę, grožį, troško visiems gero. Ji žengė per gyvenimą, kaip amžinybės spindulėlis.

Sofija Petrikaitė-Gliozėrienė

Tėbūnie jai lengva draugiška amerikietiška žemėlė, toli nuo jos pamiltos Baltijos jūros ir Palangos smiltynų, kur amžinai ilsisi jos tėveliai ir brolis.

Stasė Semėnienė

DRAUGAS, trečiadienis, 1996 m. liepos mėn. 24 d.

5

A.†A.

DR. FELIKSAS ZUBINAS

Gyveno Westchester, IL, anksčiau Chicagoje, Marquette Parko apylinkėje.

Mirė 1996 m. liepos 22 d., 7:45 val. ryto, sulaukęs 92 metų. Gimė Lietuvoje, Mažeikių apskrityje, Mažeikių valsčiuje, Buknaičių kaime. Amerikoje išgyveno 37 m.

Nuliūdė liko: žmona Valentina Lebedyte Zubinienė, sūnus Jonas, marta Jolanta, anūakai: Andrius ir Tomas Zubinai; pusėsėrė Irena Linartienė su šeima ir kiti giminės Lietuvoje.

Priklausė Lietuvių Gydytojų draugijai, BALF'ui; buvo vienas iš Korpi! Gaja steigėjų.

Velionis pašarvotas trečiadienį, liepos 24 d. nuo 3 iki 9 v.v. Petkus Marquette laidojimo namuose, 2533 W. 71 St.

Laidotuvės įvyks ketvirtadienį, liepos 25 d. Iš laidojimo namų 9 val. ryto bus atlydėtas į Šv. M. Marijos Gimimo parapijos bažnyčią, kurioje bus aukojamos 9:30 val. ryto gedulingos šv. Mišios už velionio sielą. Po Mišių velionis bus palaidotas Šv. Kazimiero lietuvių kapinėse.

Nuoširdžiai kviečiame giminės, draugus ir pažįstamus dalyvauti šiose laidotuvėse.

Nuliūdė: žmona, sūnus, marta, anūakai ir kiti giminės.

Laidotuvių direkt. D. A. Petkus / D. M. Petkus. Tel. 312-476-2345 arba 800-994-7600.

A.†A.

Dipl. teisininkas

PETRAS STRAVINSKAS

Gyveno Chicagoje, Marquette Parko apylinkėje.

Mirė 1996 m. liepos 22 d., 6:45 val. vakaro, sulaukęs 89 metų.

Gimė Lietuvoje, Prienų apskrityje, Žiegdžių kaime. Amerikoje išgyveno 47 m.

Giliame liūdesyje liko: žmona Jadvyga, dukterė Rita Penčyliene, žentas Rimantas, anūakai: Danutė, anūkas Romas su žmona Jenni; Lietuvoje sesuo Eugenija Brilienė ir brolis Juozas su šeimomis. Taip pat daug kolegų teisininkų ir pažįstamų.

Priklausė Lietuvių Teisininkų draugijai, Lietuvių Krikščionių demokratų partijai, ateitininkams.

Velionis pašarvotas ketvirtadienį, liepos 25 d. nuo 2 iki 9 v.v. Petkus Marquette laidojimo namuose, 2533 W. 71 St.

Laidotuvės įvyks penktadienį, liepos 26 d. Iš laidojimo namų 9 val. ryto bus atlydėtas į Šv. M. Marijos Gimimo parapijos bažnyčią, kurioje bus aukojamos 9:30 val. ryto gedulingos šv. Mišios už velionio sielą. Po Mišių velionis bus palaidotas Šv. Kazimiero lietuvių kapinėse.

Nuoširdžiai kviečiame giminės, draugus ir pažįstamus dalyvauti šiose laidotuvėse.

Nuliūdė: žmona, dukterė, žentas, anūakai, sesuo, brolis ir kiti giminės.

Laidotuvių direkt. Donald A. Petkus / Donald M. Petkus. Tel. 312-476-2345 arba 800-994-7600.

A.†A.

Dipl. ekonomistui

EDVARDUI STEPUI

mirus, jo žmonai JOANAI, sūnui KESTUČIUI su šeima, giminėms bei artimiesiems nuoširdžiai užuojautą reiškia

Lidija Mingėlienė

Mylimam Tėvui ir Seneliui

A.†A.

PETRUI STRAVINSKUI

mirus, nuoširdžiai užjaučiame mielas seses RITA PENČYLIENĘ ir DANUTĘ PENČYLAITĘ bei jų visą šeimą. Skaudžiose valandose seseriškai glaudžiame.

„Verpsčių“ būrelis

P A D Ė K A

A.†A.

VYTAUTAS JUOZAS DAILIDĖ

1996 m. gegužės 1 d. mirė mūsų mylimas Vytras, Tėvas ir Senelis. Buvo palaidotas gegužės 4 d. Šv. Kazimiero lietuvių kapinėse.

Reikiame nuoširdžią padėką Švč. Mergelės Marijos Gimimo parapijos klebonui kun. J. Kuzinskui už maldas kopytyje, už atnašautas šv. Mišias, prasmingą pamokslą ir už maldas prie kapo.

Sirdingai dėkojame solistei Danutei Stankaitytei už išpūdingą giedojimą bažnyčioje.

Ypatingą padėką reiškiamės giminėms, draugams ir bičiuliams už atsilankymą kopytyje, dalyvavimą laidotuvėse, už aukas šv. Mišioms ir labdarai, už puikias geles, už užuojautas spaudoje ir žodžiu.

Labai ačiū karsto nešėjams, kurie nešė velionį į Amžino Poilsio vietą.

Nuoširdi padėka D. Petkui už rūpestingą ir malonų patarnavimą.

Nuliūdė: žmona Joana ir sūnus Arvydas su šeima.

No One Offers You More of Eastern Europe!

Over the past few years, LOT Polish Airlines has established the most comprehensive network of destinations in Eastern Europe, with Warsaw as the strategic hub. The network is conveniently linked with LOT's transatlantic route, giving passengers from New York, Newark and Chicago easy access

to Riga, Tallinn, Moscow, St. Petersburg, Kiev, Lvov, Minsk and VILNIUS, LITHUANIA.

Take advantage of LOT's low fares, the luxury of LOT's fleet of new Boeings and ATRs and the comfort of the new international terminal at Warsaw Okęcie Airport. Make your reservations today!

Information, reservations and ticket sales at the offices of LOT POLISH AIRLINES or your local Travel Agent.

New York: 212-669-1074.
Chicago: 312-236-3388.
Los Angeles: 213-934-5151.

Montreal, P.Q.: 514-844-2674.
Toronto, Ont.: 416-236-4242.
Toll-free: 800-223-0593.

(Pabaiga)

ČIKAGOJE IR APYLINKĖSE

„Draugo“ spaustuvei reikalingas patyres spaustuvės specialistas. Turi žinoti visus spaustuvės darbus – nuo rinkimo ir laužymo, iki spausdinimo. Besidomintieji šia pozicija, prašome kreiptis raštu arba telefonu ir administratorių Igną Budrį.

Šv. Mišios bus aukojamos t. mariojūnų koplyčioje sekmadienį, liepos 28 d., 11:30 val. r. Visi, anksčiau atvykusieji į gegužinę, gali dalyvauti Mišių aukoje, po to pasivaikinti geras pietumis, pabendrauti su naujais ir seniais pažįstamais. Tad sekmadienį praileiskite su „Draugo“ draugais.

Juozas Brizgys, Aldona ir Antanas Laurinaičiai, Julija Satinskas, Aga Rimienė, Vida Tumašonienė, dr. Petras Rasutis, Marija Baras, kun. Jonas Kuzinskas, Halina Plaušaitienė – tai vis „dosniosios bitelės“, atnešusios dovanų „Draugo“ vasaros pobūvio gamtoje laimėjimams. Esame nuoširdžiai visiems dėkingi ir kviečiame savo laimę išbandyti sekmadienį, liepos 28 d., tėvų mariojūnų sodyboje (prie „Draugo“ pastatų) Čikagoje.

Algimantas Barniškis jau yra užsirekomendavęs kaip solistas, muzikas, vargonininkas ir akompaniatorius. „Draugo“ vasaros šventėje sekmadienį, liepos 28 d., jis susirinkusių linksmis savo muzika. Atleikite pasiklausyti.

Kaip ir kiekvienais metais, „Draugo“ vasaros šventės metu bus atidaryta administracija, dovanų krautuvėlė, knygynas (bus daug knygų papigintomis kainomis). Kviečiame visus ateiti, pasižiūrėti, pamatyti pasikeitimus, apsirūpinti lietuviškais dirbiniais ir spauda.

Trisdešimt trečiasis „Gintaro“ pokylis, kuriame buvo pagerbtos trys nusipelnusios lietuvių visuomenininkės – Birutė Jasaitienė, Aldona Brazienė ir Evelyn Oželiene – įvyko Hilton Inn, Oak Lawn, IL, birželio 30 d. Nuotraukos – rengimo komiteto vadovės (iš kairės) Ramona Kaveckaitė ir Harriet Kamin.

Advokatas GINTARAS P. ČEPĖNAS
6436 S. Pulaski Rd., Chicago, IL 60629
(9) bl. į šiaurę nuo Balzeco muziejaus
Tel. 312-582-4500
14325 S. Bell Rd., Lockport, IL 60441
Tel. 708-301-4866
Valandos pagal susitarimą

Advokatas Jonas Gibaitis
6247 S. Kedzie Avenue
Chicago, IL 60629
Tel. (1-312) 776-8700
Darbo val. nuo 9 iki 7 val. vak.
Šeštad. 9 v.r. iki 1 val. d.

ADVOKATAS Vytenis Lietuvninkas
4536 W. 63th Street
Chicago, IL 60629
(Skersai gatvės nuo „Draugo“)
Tel. 312-284-0100
Kasdien 9 v.r. – 5 v.v.
Šeštadieniais ir vakarais pagal susitarimą

Marija Remienė, „Draugo“ renginių komiteto pirmininkė, labai prašo, jeigu kas galėtų sekmadienį, liepos 28 d., patal- kininkauti prie laimėjimo bilietų platinto ir apskritai „laimės stalo“, jeigu kas galėtų valandėlę padirbėti, būtume labai labai dėkingi. Galintieji prašome paskambinti į administraciją „Draugo“ telefonu.

„Lithuanian Heritage“ stovykla Dainavoje vyks š.m. liepos 28 rugpjūčio 4 d. Stovyklauti kviečiami visi lietuvių kilmės jaunuoliai nuo 7 iki 16 m. amžiaus. Informacijai skambinti tel. (708) 257-2022.

Čikagos skautų ir skaučių stovykla Rake jau įpusėjo. Stovyklauja daugiau negu 160 brolių ir sesių. Savaitgalį jų buvo net 240. Oras labai palankus – dienos šiltos, saulėtos, naktys vėsios, nuotaika pakili, darbinga. Sąlygos labai geros vykdyti numatytą programą ir pasidžiaugti gyvenimu atviroje gamtoje. Skautai ir skautės stovyklavimą nenorom baigs ir į namus keliaus šeštadienį, liepos 27 d.

Penktadienį, liepos 12 d. į Dainavos stovyklavietę suvažiuvo „žmoneliai iš visų Lietuvos kraštų į didžiulius Trakų Dievo Motinos atlaides“. Su vėliavomis ir giesmininkais atvyko atstovai net iš dvylikos parapijų! Procesijos priekyje buvo nešamas didžiulis Trakų Dievo Motinos paveikslas, kurį maldininkai puošė auksiniais ir sidabriniais votais, dėkodami ir prašydami malonių. Visom iškilmėm vadovavo garsus pamokslininkas kun. Robertas Pukenis, kuris atvyko iš Romos. Po atlaidų, maldininkai vaishinosi riestainiais ir buvo linksmunami čigonų, akrobatų ir ubagų. Visa tai vyko jaunųjų ateitininkų stovyklavimo metu, jie ir atlaides įscenizavo.

Žinomas visuomenininkas – ir bitininkas – Kazys Laukaitis vėl nutarė pasalinti „Draugo“ vasaros šventės svečių kasdienybę ir padovanoti laimėjimų stalui šviežio, kvepiančio, geltono medaus... Kas bus laimingieji, sužinosime tik sekmadienį, liepos 28 d., tėvų mariojūnų sodyboje, kai bus ištrauktas – ten pat nusipirkas – laimingas bilietas ir jo savininkas apdovanotas medaus stiklainiu. Atvykite ir pabandykite savo laimę, juk medus – sveikata.

Artėjant Seimo rinkimams Lietuvoje, o prezidento rinkimams JAV, daugelis lietuvių mėgsta papolitikuoti, o kartais diskusijos virsta gan karštomis ir net kraujopūdys pakyla... Kad nebūtų jokio pavojaus mūsų vietiniams politikutojams, „Draugo“ pobūvyje po žaliais medžiais mariojūnų sode sekmadienį, liepos 28 d., bus galima pasimatuoti kraujo spaudimą. Šią paslaugą atliks Šv. Kryžiaus ligoninės personalas.

Kazimierietė ses. Margaret Petkavage, neseniai grįžusi iš Lietuvos, pranešė, kad bendromis jėgomis su Pažaislio vienuolėmis kazimierietėmis greitai laiku bus išleisti leidiniai apie Pažaislio vienuolyną, anglų ir vokiečių kalba. Leidiniai iliustruoti spalvotomis nuotraukomis, apima visą plačią ir seną vienuolyno istoriją. Pažaislio vienuolynas buvo restauruotas ir tai didelis lietuvių tautos pasididžiavimas.

Ateitininkų Studijų dienos Dainavoje vyks Darbo šventės savaitgalį, š.m. rugpjūčio 30 rugsėjo 2 d. Registraciją priima Lidija Ringienė, 50 Carriage Trail, Palos Heights, IL. 60463. Tel. (708) 361-2557.

Balzeco Lietuvių kultūros Vaikų muziejus kviečia 5-12 metų vaikus į vasaros programų ciklą „Lietuvos istorija vaikų akimis“. Čia mes žaisime, piešime, lipdysime, konstruosime, fantazuosime ir daug sužinosime. Susitikimai vyks šeštadieniais, liepos 27, rugpjūčio 3 ir 10 dienomis, 10-12 val. Registruotis skambinkite į muziejų telefoną (312) 582-6500. Atvykite – bus linksmas Programos vadovė – Eglė Ivinskienė.

„Artimo meilės meno“ pokylis, rengiamas Lithuanian Mercy Lift, įvyks rugsėjo 7 d., 6 val. vakare, Art Institute of Chicago patalpose. Svečiai ne tik bus puikiai pavaišinti, bet galės apžiūrėti ir meno parodas. Visi kviečiami. Rezervacijos priimamos telefonu 708-442-8297 (vakare).

x Gerbdami brangaus senelio A.A. JERONIMO LANDSBERGIO atminimą, jo vaikaičiai – Paulius, Jonas-Albertas, Andrius ir Liudas Landsbergiai ir Ligija Erciūtė DiPaola skiria 50 dolerių auką Lietuvos našlaičiams. Reikiame užuojautą velionio artimiesiems ir dėkojame jo vaikaitiams už auką! „Lietuvos Našlaičių globos“ komitetas. (sk)

x Ariana Kumplenė, Mia, FL, globoja našlaitį Lietuvioje; pratęsdama metinę paramą atsiuntė \$150. Našlaičio vardą dėkojame! „Lietuvos Našlaičių globos“ komitetas, 2711 W. 71 St., Chicago, IL 60629. (sk)

x Travel Centre, Ltd. siūlo skrydžius į Lietuvą ir visus pasaulio kraštus pigiausiomis kainomis. Kreiptis į Teresę Lesniauskiene, tel. 847-526-0773. (sk)

x Vasaros metu TRANSPAK įstaigos Lemonte valandos: penkt. 3 v.p.p. - 7 v.v., sekmd. 8:30 v.r. - 1 v.p.p. Šeštadieniais uždaryta. TRANSPAK tel. Lemonte: 708-257-0497. (sk)

Redaguoja J. Placius. Medžiagą siųsti: 3206 W. 65th Place, Chicago, IL 60629

LIEPOS 21-JI

Liūdna diena Lietuvai. Rusai, okupavę Lietuvą, nutarė okupaciją „itvirtinti“. Paskelbė Lietuvoje rinkimus. Visi žmonės buvo verčiami balsuoti už rusų parinktus kandidatus, kurie po rinkimų turėjo vykti į Maskvą ir prašyti Stalina, kad Lietuvą priimtų į Sovietų Sąjungą. Tai didžiausias pasityčiojimas iš lietuvių. Aišku, lietuviai nebalsojo arba metė į balsavimo dėžės popierių gabalus su priešrusiškais žodžiais. Nors balsavimai ir nepasisekė, bet rusai visam pasauliui paskelbė, kad Lietuva 99% pasisakė už ištrijimą į SSSR. Pasaulis nepatikėjo ta neteisybe ir Lietuvą laikė okupuota valstybe.

Redaktorius

GERŲJŲ VAIKŲ DAINELĖ

Prie Dubysos ir prie marių, Prie Žagarės ir Žiezmarų Mums po vieną ir po du Medų valgyti gardu, Atsikast skanaus pyrago, Pieną gerti lyg iš rago!

Saulei šviečiant ar per lietu Prie Raseinių ir Molėtų Linksmas sūptis mums beržuos, Rinkt kvapniais braškes daržuos Ir mylėti seserėlę – Žalią žalią vasarėlę

Prie Varėnos ir prie Varnių Dūkstam, žaidžiam be barnių. Stebis pievos ir laukai: – Tai labai geri vaikai! – Tai geri! – Kai saulė leidos, Atkartoj girus aidas.

Juozas Nekrošius

KUR NORĖTUM GYVENTI

Džiunglėse, nes yra beždžionių. Mano namas būtų medinis. Aš gaudyčiau gyvates.

Algis Bielskus, 2 būrelis

Džiunglėse, nes ten yra daug medžių. Man patinka lipti į medžius. Mano namas būtų didelis. Aš turėčiau didelę beždžionę, kuri gyventų kartu su manimi. Mes valgytume bananus.

Nida Masiulytė, 7 būrelis

Džiunglėse. Mano namas būtų medžio drevėje. Aš turėčiau beždžionę ir žaisčiau su ja. Aš zuvačiaus.

Gytis Motiejūnas, 2 būrelis

Džiunglėse. Mano namas būtų žemėje. Aš turėčiau kurmį. Kai lauke būtų šalta, čia man būtų šilta. Aš ečiau pas Simą.

Julius Gylis, 2 būrelis

Džiunglėse, nes būtų labai tylu. Mano namas būtų medyje, padarytas iš bambuko. Aš nušaučiau žiaurius gyvulus. Aš ečiau pas Gytį ir Julij.

Simas Tatarūnas, 2 būrelis

JAS vasaros stovykla Dainavoje 1995 m. („Keliamame per pasaulį“)

PETRO N.L.O.

Petras atsikėlė, pažūrėjo į savo laikrodį, kuris rodė 1:30 v.r. Petras gyveno ūkyje ir neturėjo šeimos. Ūkyje gyveno su draugo šeima. Žiūrėdamas pro langą, jis matė plačius pievus. Staiga neatpažintas lekiantis objektas (NLO) nusileido prie namo ir gyviai iš kitos planetos

Tėvynės ZVAIGŽDUTĖ

Isteigtas Lietuvių Mokytojų Sąjungos Chicago skyriaus

Detroito „Žiburio“ lietuvištinės mokyklos dalis mokinių, dalyvavusių Tautinių šokių šventėje, Čikagoje.

Nuotr. J. Urbano

klumpėmis. Pribėgusi lieptą, laumė klausia: – Liepteli, liepteli, ar nusi- vedė mergaitė Bebenčiuką ir savo seseris? (Bus daugiau)

PAGALVOKITE

1. Ar žinome pavardes Lenkijos karių, kurie pastoję kelią karališkam vainikui, siunčiamam Lietuvos valdovui Vytautui? 2. Po karaliaus Mindaugo mirties, Gediminas, Algirdas, Kęstutis vadinosi Lietuvos karaliais! Kas karalių Gediminą nužemino į kunigaikštį? 3. Kada karaliaus Gedimino vaikaitis, karaliaus Algirdo sūnus Jogaila pasivadino Lietuvos „vyriausiu kunigaikščiu“? 4. Kada Vytautas pirmą kartą pasivadino didžiuoju Lietuvos kunigaikščiu? 5. Nuo kada Lietuvos valdovas Vytautas tapo Didžiuoju? Atsiuntė Kun. dr. E. Gerulis

PAGALVOKITE ATSAKYMAI

1. Fantastinio pasakų Tarzano „tėvas“ buvo čikagietis rašytojas E.R. Burroughs (1875-1950). Jis nuo 1914 metų pradėjo spausdinti pasakų seriją apie beždžionį užaugintą Tarzaną. Šias pasakas žmonės pamėgo iš karto. Jos buvo išverstos į daugybę kalbų. Susukta daug filmų (L.E. 30:398, Boston, 1964. The American Peoples Enc. 4 – 422, Chicago, 1953). 2. Istoriniai šaltiniai tiksliai Pilėnų vietovės nemurodo. Ji galėjo būti prie Nemuno ties Pūnia, tarp Birštono ir Alytaus, kur teka Pūnelės upelis. Ji galėjo būti ir prie Nemuno ties Pypliais, tarp Kauno ir Zapiškio, netoli Nevežio žiotių (Br. Kvikius „Mūsų Lietuva“ 1 – 380 ir 3 – 277 – 8; E.L. 4 – 273, Boston, 1975 + L.E. 22 – 497 – 8, Boston, 1980; L.E. 3 – 470, Boston, 1973; M.L.T.E.2 – 846, Vilnius, 1968) Trečioji spėjama vietovė – tai Piliakalnių kaimas prie Astos upelio, Bartininkų vlsč. Vil- kaviškio apskr. (Br. Kvikius „Mūsų Lietuva“ 3 – 407, Boston, 1966; L.E. 22 – 499, 1960; L.E. 2 – 231, 1964). 3. Mokslininkai yra pastebėję, kad nuo mėnulio pilnaties žemės temperatūra pakyla trimis dešimtadaliais vieno laipsnio. 4. Turkijoje žmonių, šalia vardo, pavardės pradėjo egzistuoti nuo 1934 metų (L.E. 1 – 340, Boston, 1953). 5. Panevėžiuo miestelis yra tarp Kėdainių ir Kauno, prie Nevežio ir Striūnos upių.